

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Haja-asutuksen jätevesitilanne, lainsäädäntö

Hajajätevesiristeily
20.11.2018

Ari Kangas
Ympäristöministeriö

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Hajajätevesiin liittyvä lainsäädäntö

Ympäristönsuojelulaki, YSL (537/2014)

- Luku 16 ” Jätevesien käsittely ja johtaminen viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla”

Valtioneuvoston asetus talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla (157/2017)

Kunnan ympäristönsuojelumääräykset

- Vaihtelevuus kunnittain

Vesihuoltolaki, VHL (119/2001)

- Vesihuollon järjestämismääräykset, vesihuoltolaitos ja sen toiminta-alue, kiinteistön liittäminen vesihuoltolaitoksen verkostoon (10 §) ja liittämismääräyksen vapauttaminen (11 §)

Maankäyttö- ja rakennuslaki, MRL (132/1999)

- Luvat, ilmoitukset, suunnittelijoiden kelpoisuus

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

YSL 86/2000

Asetus 542/2003

Ennen rakennetut

Rakentamisaikakohta
a 2004

Uudet rakennukset

Jos remontoit
Voit hakea lykkäystä (kunta),
enintään 1.1.2018 asti
Poikkeaminen YSL:n mukaan (YM)
Vähäinen vesi maahan

Kaikki viimeistään 15.3.2014

Perustason
puhdistusvaatimukset

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

YSL 86/2000

Asetus 542/2003

Ennen rakennetut

**Rakentamisaikakohta
a 2004**

Uudet rakennukset

Jos remontoit
Voit hakea lykkäystä (kunta),
enintään 1.1.2018 asti
Poikkeaminen YSL:n mukaan (YM)
Vähäinen vesi maahan

Kaikki viimeistään 15.3.2014

YSL 86/2000, muutos 196/2011

Asetus 209/2011

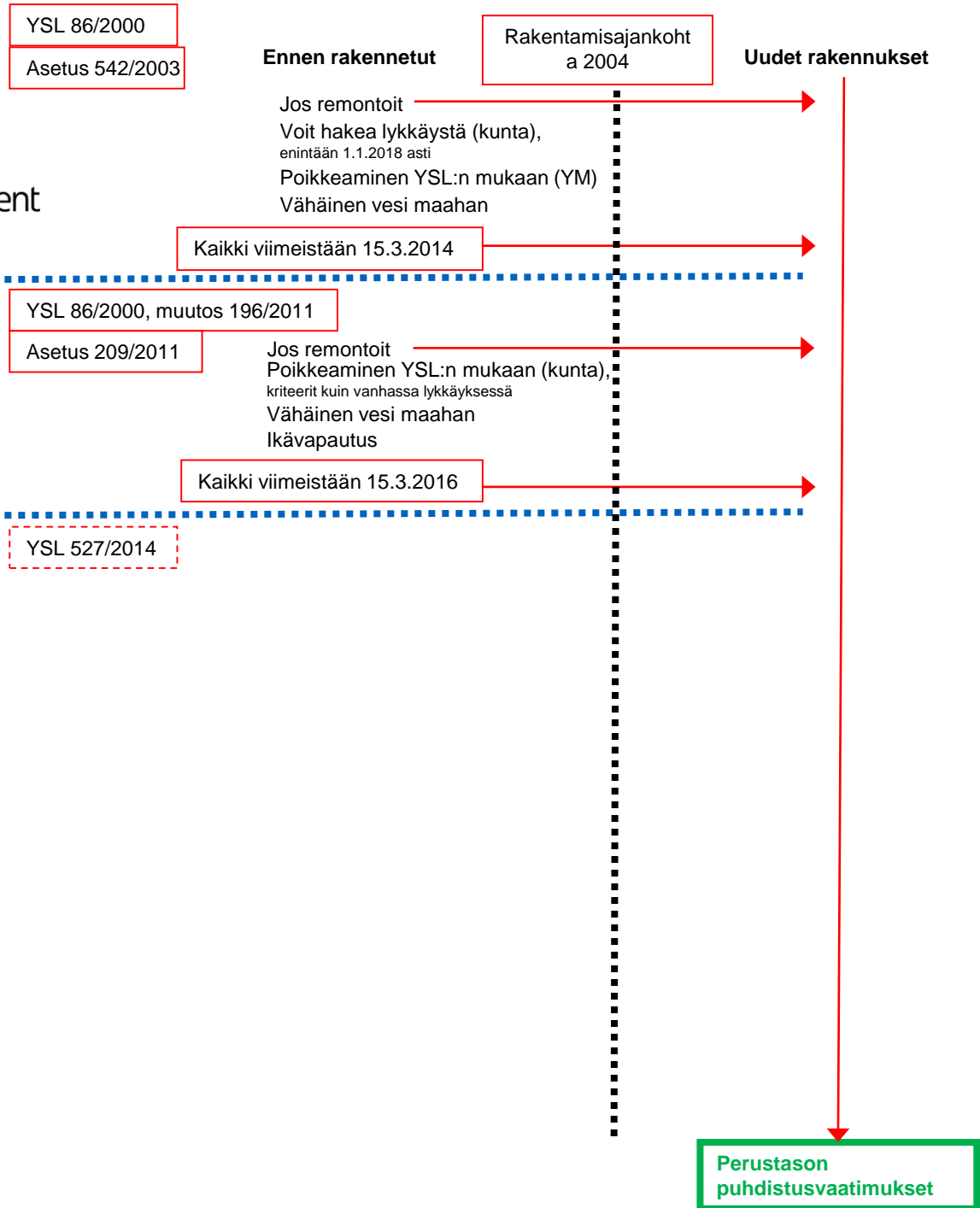
Jos remontoit
Poikkeaminen YSL:n mukaan (kunta),
kriteerit kuin vanhassa lykkäyksessä
Vähäinen vesi maahan
Ikävapautus

Kaikki viimeistään 15.3.2016

**Perustason
puhdistusvaatimukset**

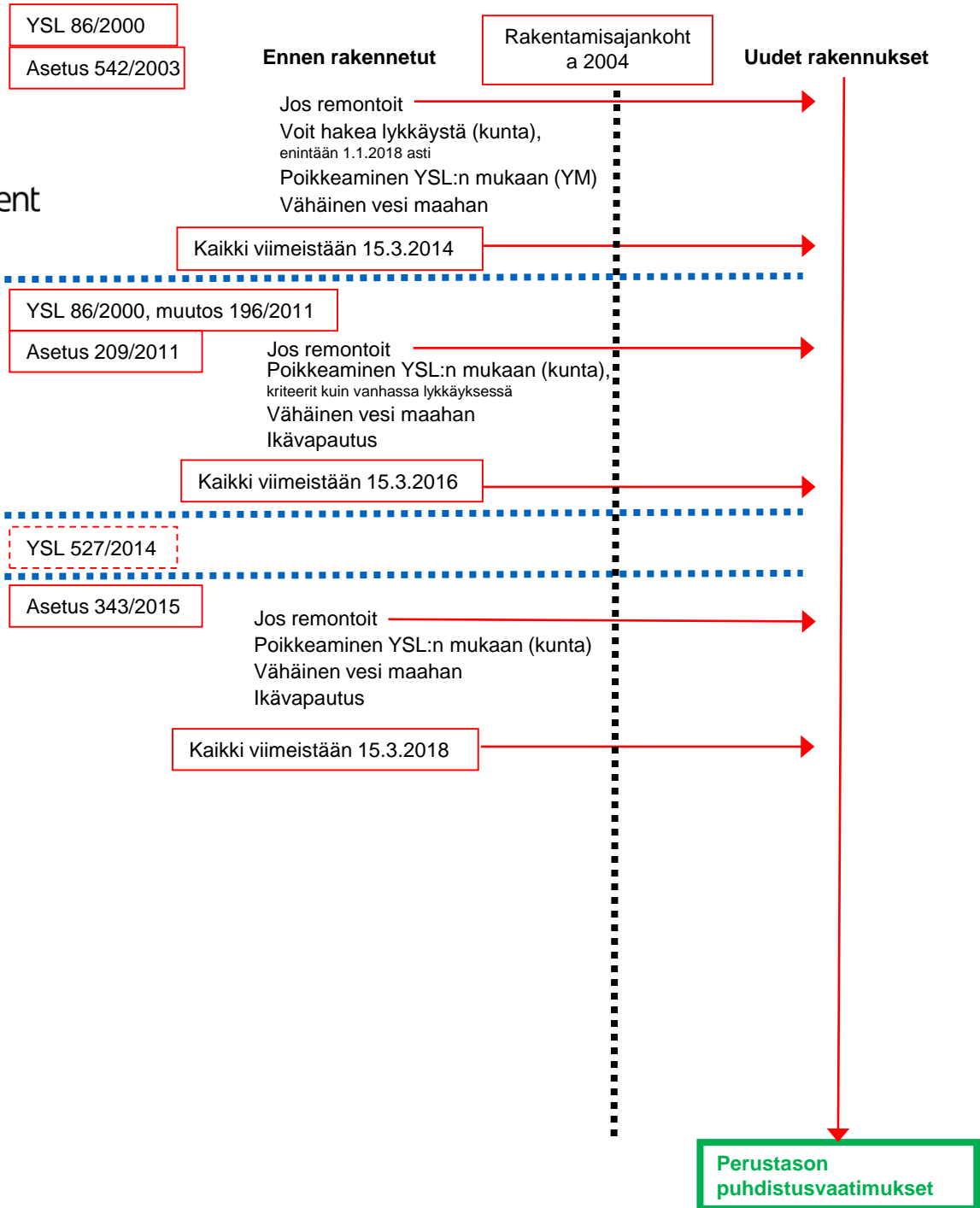

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

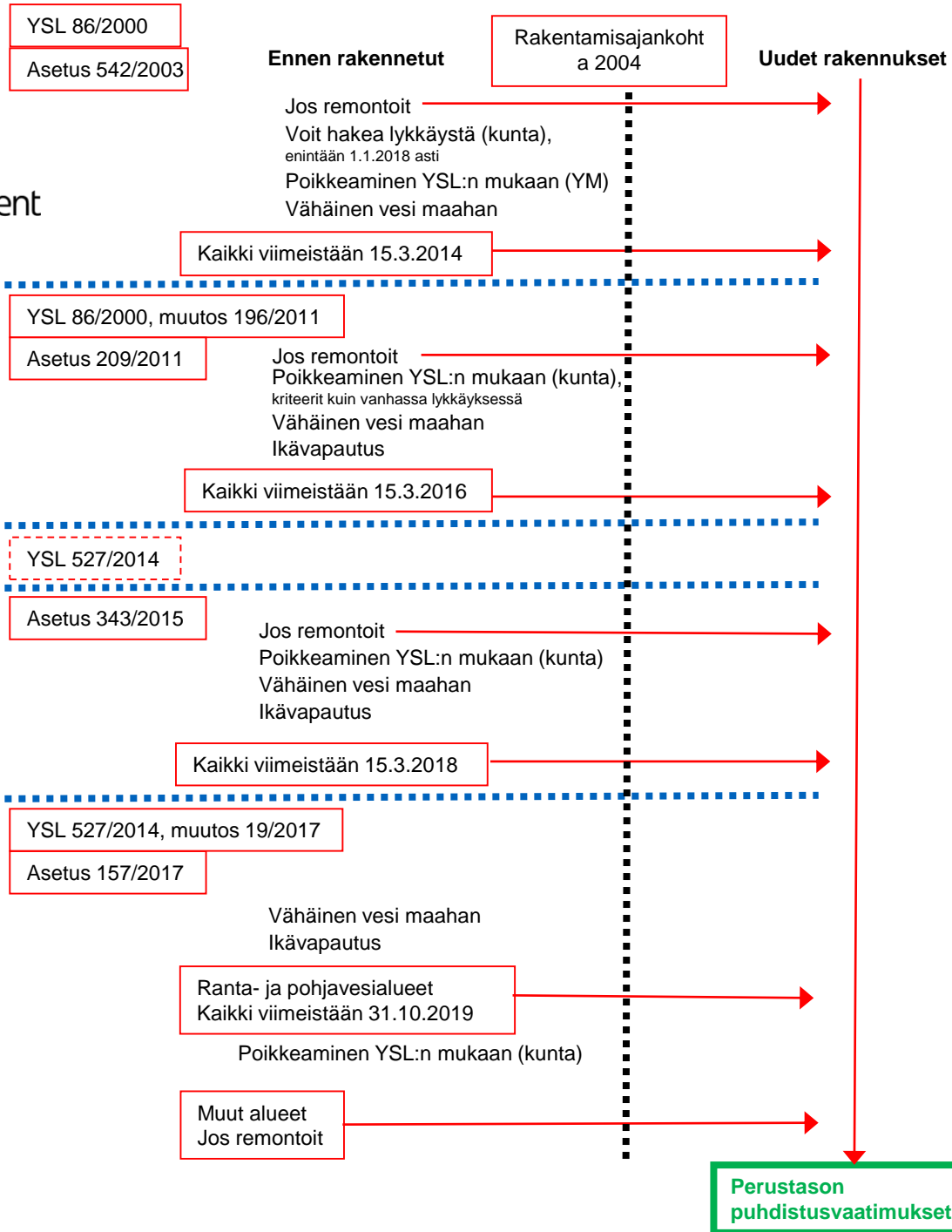

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

HE 128/2016 vp Hallituksen esitys laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta

- Hallituksen esitys eduskuntaan syksyllä 2016
- Ympäristövaliokunnan mietintö 13.12.2016
  - Laajapohjainen kuuleminen
  - Perustuslakivaliokunnan lausunto
- Eduskunnan täysistuntokäsittelyt joulukuussa
  - Lakiehdotus hyväksytty muutettuna
  - Eduskunnan vastaus 21.12.2016
- Tasavallan presidentti vahvisti lain 13.1.2017
  - Laki ympäristönsuojelulain muuttamisesta 19/2017
  - Lakimuutos tuli voimaan 3.4.2017

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Valtioneuvoston asetus talousjätevesien käsittelystä viemäriverkoston ulkopuolisilla alueilla 157/2017

- Annettu ympäristönsuojelulain 527/2014 nojalla
- Kumosi talousjätevesien käsittelystä viemäriverkoston ulkopuolisilla alueilla annetun valtioneuvoston asetuksen 209/2011
- Asetus tuli voimaan 3.4.2017

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

155 §

Jätevesien yleinen puhdistamisvelvollisuus

Jos kiinteistöä ei ole liitetty viemäriverkostoon eikä toimintaan tarvita ympäristölupaa, jätevedet on johdettava ja käsiteltävä siten, ettei niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa.

Talousjätevedet on käsiteltävä ennen niiden johtamista maahan, vesistöön taikka ojaan, tekolammikkoon tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaiseen noroon. Muut kuin vesikäymälän jätevedet voidaan johtaa puhdistamatta maahan, jos niiden määrä on vähäinen eikä niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

154 b §

Perustason puhdistusvaatimus

Talousjätevedet on puhdistettava siten, että ympäristöön aiheutuva kuormitus vähenee orgaanisen aineen osalta vähintään 80 prosenttia, kokonaisfosforin osalta vähintään 70 prosenttia ja kokonaistypen osalta vähintään 30 prosenttia verrattuna haja-asutuksen kuormitusluvun avulla määritettyyn käsittelemättömän jäteveden kuormitukseen (perustason puhdistusvaatimus).

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä talousjätevesien perustason puhdistusvaatimuksen mitoitusperusteista ja menetelmistä.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

155 §

Jätevesien yleinen puhdistamisvelvollisuus

Jos kiinteistöä ei ole liitetty viemäriverkostoon eikä toimintaan tarvita ympäristölupaa, jätevedet on johdettava ja käsiteltävä siten, ettei niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa.

Talousjätevedet on käsiteltävä ennen niiden johtamista maahan, vesistöön taikka ojaan, tekolammikkoon tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaiseen noroon. **Muut kuin vesikäymälän jätevedet voidaan johtaa puhdistamatta maahan**, jos niiden määrä on vähäinen eikä niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa.

238 §

Kiinteistön jätevesijärjestelmä

Jos kiinteistön talousjätevesistä ei aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa, **154 b §:ssä säädettyjä käsittelyvaatimuksia ei sovelleta** 156 a tai 156 b §:ssä tarkoitetulla alueella sijaitsevan sellaisen kiinteistön **9 päivänä maaliskuuta 2011** olemassa olleeseen **käyttökuntoiseen jätevesijärjestelmään**, jonka kiinteistöllä vakituisesti asuva haltija tai haltijat ovat viimeistään mainittuna päivänä **täyttäneet 68 vuotta**.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

Poikkeukset puhdistamisvelvollisuudesta perustason puhdistusvaatimusten mukaisesti

- Kiinteistön talousjätevesistä ei aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa
  - Vähäiset jätevedet
    - Kantovesi ja kuivakäymälä
  - Ikävapautus
    - Haltija tai haltijat syntyneet 9.3.1943 tai ennemmin
    - Käyttökuntoinen jätevesijärjestelmä

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

156 §

Talousjätevesien käsittelyjärjestelmä

Kiinteistön omistajan on huolehdittava siitä, että talousjätevesien käsittelyä varten **kiinteistöllä on kohteeseen soveltuva jätevesien käsittelyjärjestelmä**. Käsittelyjärjestelmän soveltuvuutta arvioitaessa otetaan huomioon kiinteistön käytön aiheuttama käsittelemättömästä jätevedestä aiheutuva kuormitus, ympäristön pilaantumisen vaara ja muun jätevesijärjestelmän ominaisuudet, kiinteistön sijainti vesistön tai meren läheisyydessä tai vedenhankintakäytössä olevalla tai siihen soveltuvalla pohjavesialueella ja muut ympäristöolosuhteet.

Kiinteistön jätevesien käsittelyjärjestelmä on suunniteltava ja rakennettava ja sitä on ylläpidettävä siten, että **perustason puhdistusvaatimus täyttyy**.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä jätevesijärjestelmän suunnittelusta, käytöstä ja huollosta.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

Milloin hajajätevesisäännöksiä sovelletaan?

Soveltamisala kattaa

- **Viemäriverkoston ulkopuoliset alueet** → riippuu vesihuoltolain mukaisesta liittymisvelvollisuudesta (VHL 10 §)

Soveltamisala **ei kata**, jos

- Jos toiminta tarvitsee ympäristöluvan → yli 100 avl:n puhdistamo

Säännöksiä on sovellettu uudisrakentamisessa 1.1.2004 lähtien

- Ennen vuotta 2004 voimassa olleisiin rakentamisajankohdan mukaisiin vaatimuksiin tai myönnettyyn rakennuslupaan perustuva jätevesien käsittelyjärjestelmä kunnostettava siirtymäsäädösten mukaan

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Siirtymäsäädökset

Kiinteä määräaika talousjätevesien perustason puhdistusvaatimuksen noudattamiselle on sidoksissa kiinteistön sijaintiin

Perustason puhdistusvaatimuksen täyttäminen

Jaettu sijainnin ja kiinteistöllä tehtävien toimien mukaan:

- a) millaisella alueella kiinteistö sijaitsee
rannat ja pohjavesialueet määräaikaan 31.10.2019 mennessä

- b) millaisia toimia kiinteistöllä tehdään
muilla alueilla peruskorjausten yhteydessä (mm. vesikäymälän rakentaminen, talousjätevesijärjestelmän uusiminen tai rakennuksen rakentamiseen verrattavissa oleva korjaus- ja muutostyö)

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

KIINTEISTÖ / KÄSITTELYJÄRJESTELMÄ / JÄTEVESIJÄRJESTELMÄT

Kiinteistön määritelmä

Kiinteistönmuodostamislainsäädännössä (554/1995) tarkoitetaan:

1) kiinteistöllä sellaista **itsenäistä maanomistuksen yksikköä**, joka kiinteistörekisterilain (392/1985) nojalla on merkittävä kiinteistönä kiinteistörekisteriin, ja muulla rekisteriyksiköllä muuta sanotun lain nojalla kiinteistörekisteriin merkittävää erillistä yksikköä. Kiinteistö käsittää siihen kuuluvan **alueen, osuudet yhteisiin alueisiin ja yhteisiin erityisiin etuuksiin sekä kiinteistölle kuuluvat rasiteoikeudet ja yksityiset erityiset etuudet** (kiinteistön ulottuvuus);

Tilastokeskus:

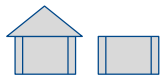
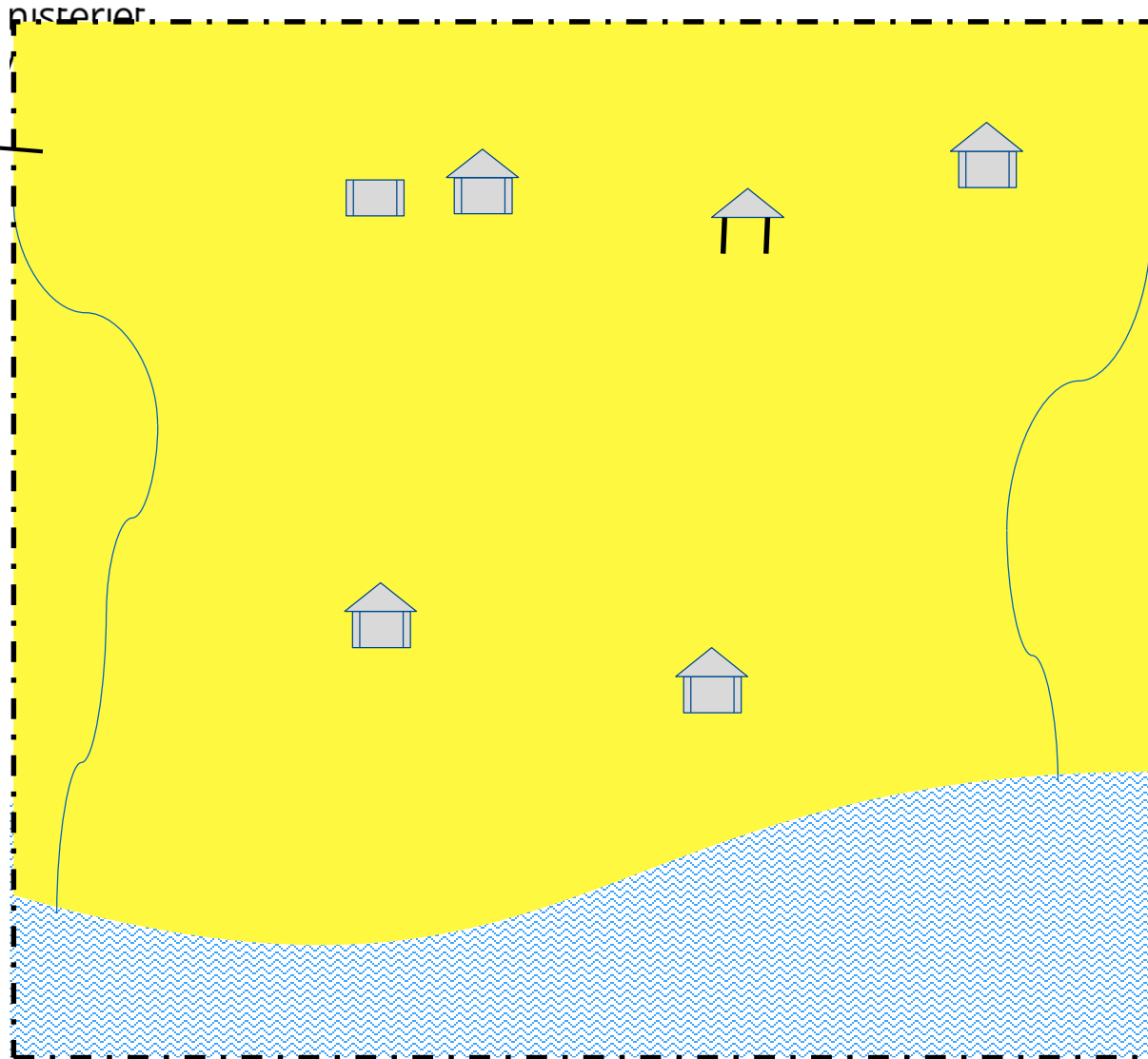
Kiinteistöllä tarkoitetaan kiinteistörekisteriin kiinteistönä merkittyä **maa- tai vesialueen omistuksen yksikköä**. Kiinteistöön kuuluvat sillä sijaitsevat kiinteistön omistajan omistamat **rakennukset ja kiinteät laitteet**.

KIINTEISTÖ / KÄSITTELYJÄRJESTELMÄT / JÄTEVESIJÄRJESTELMÄ

Y
Milj
Min

KIINTEISTÖ

- Rakennuksia, joissa muodostuu jätevesiä

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Järjestelmät

154 §

Talousjätevesien käsittelyyn liittyvät määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

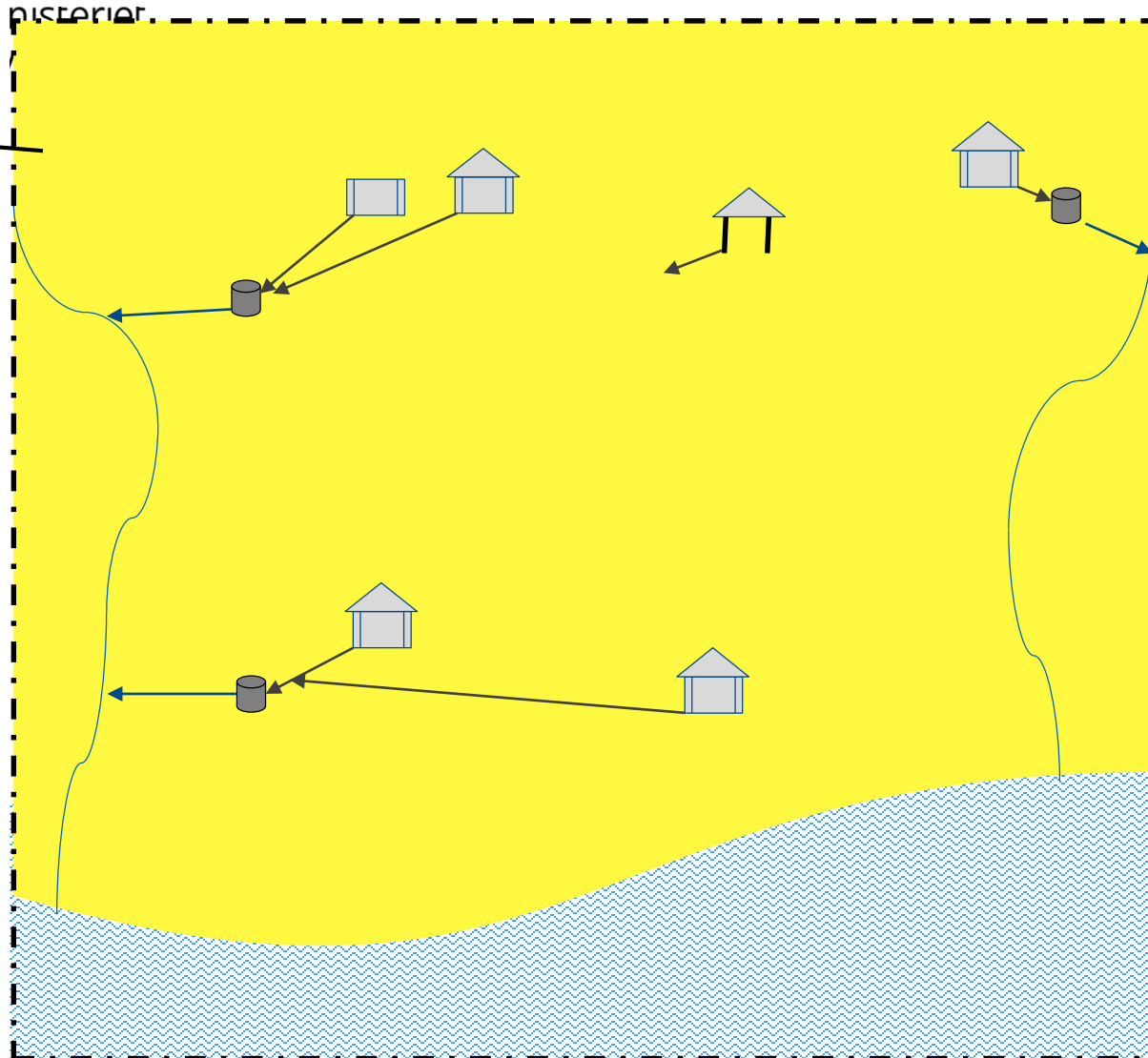
- 1) talousjätevedellä asuntojen, toimistojen, liikerakennusten ja laitosten vesikäymälöistä, keittiöistä, pesutiloista ja niitä vastaavista tiloista ja laitteista peräisin olevaa jätevettä sekä ominaisuuksiltaan ja koostumukseltaan vastaavaa karjatilojen maitohuoneista tai muusta elinkeinotoiminnasta peräisin olevaa jätevettä;
- 2) jätevesien **käsittelyjärjestelmällä** talousjätevesien puhdistusta tai muuta käsittelyä varten tarvittavien laitteiden ja rakenteiden muodostamaa kokonaisuutta, joka voi koostua saostussäiliöstä, maahanimeyttämöstä, maasuodattamosta, umpisäiliöstä, pienpuhdistamosta tai muista laitteista taikka näiden laitteiden ja menetelmien yhdistelmästä;
- 3) **jätevesijärjestelmällä** rakennuksissa ja rakennusten ulkopuolella olevien talousjätevesiviemäreiden sekä jätevesien käsittelyjärjestelmien muodostamaa kokonaisuutta, joka on tarpeen kiinteistön talousjätevesien johtamiseksi ja käsittelemiseksi;

KIINTEISTÖ / KÄSITTELYJÄRJESTELMÄT / JÄTEVESIJÄRJESTELMÄ

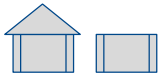
Y
MiiJ
Min

KIINTEISTÖ

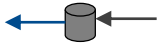

pisterior.

- Kiinteistön jätevesijärjestelmä koostuu kolmesta ennen vuotta 2004 tehdystä käsittelyjärjestelmästä

- Rakennuksia, joissa muodostuu jätevesiä

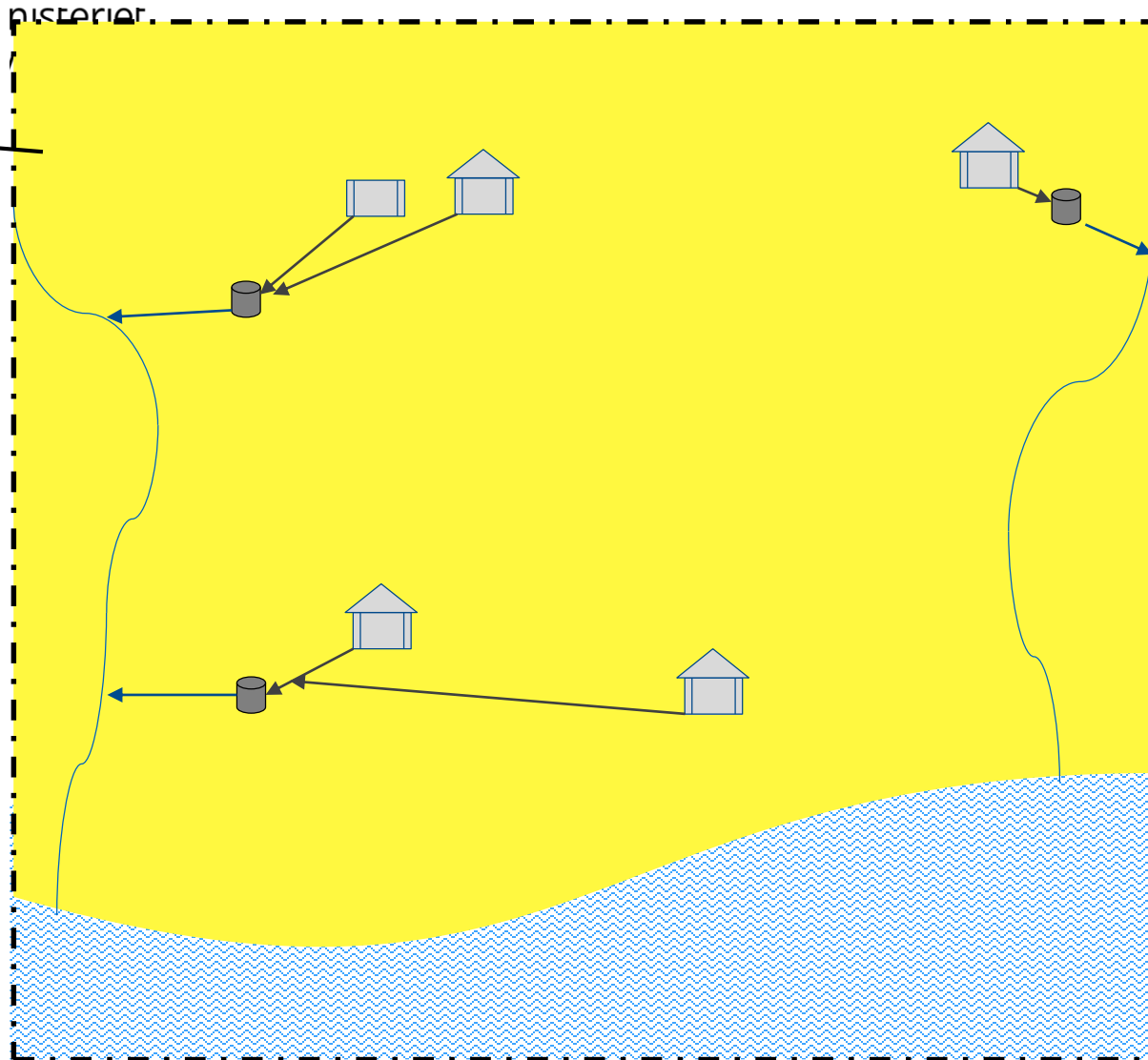
- Jätevesien käsittelyjärjestelmä

KIINTEISTÖ / KÄSITTELYJÄRJESTELMÄT / JÄTEVESIJÄRJESTELMÄ

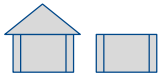
Y
MiiJ
Min

KIINTEISTÖ

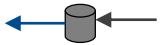

pisterior.

- Kiinteistön jätevesijärjestelmä koostuu kolmesta ennen vuotta 2004 tehdystä käsittelyjärjestelmästä

- Rakennuksia, joissa muodostuu jätevesiä

- Ennen vuotta 2004 voimassa olleisiin rakentamisajankohdan mukaisiin vaatimuksiin tai myönnettyyn rakennuslupaan perustuva jätevesien käsittelyjärjestelmä

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Sijainnin vaikutus

156 a §

Perustason puhdistusvaatimuksen toimeenpano rannalla ja pohjavesialueella

Kiinteistön omistajan on huolehdittava siitä, että enintään 100 metrin etäisyydellä vesistöstä tai merestä olevalla alueella tai vedenhankintakäytössä olevalla tai siihen soveltuvalla pohjavesialueella ennen vuotta 2004 voimassa olleisiin rakentamisajankohdan mukaisiin vaatimuksiin tai myönnettyyn rakennuslupaan perustuva **jätevesien käsittelyjärjestelmä** täyttää **perustason puhdistusvaatimuksen**. Etäisyys on määritettävä keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta sitä lähinnä sijaitsevan sellaisen rakennuksen, jossa muodostuu talousjätevesiä, seinään.

156 b §

Perustason puhdistusvaatimuksen toimeenpano muulla alueella

Kiinteistön omistajan on huolehdittava siitä, että muualla kuin 156 a §:ssä tarkoitetulla alueella olevan, 156 a §:ssä tarkoitetun **jätevesien käsittelyjärjestelmän** korjaus- ja muutostyössä huolehditaan siitä, että **perustason puhdistusvaatimus täyttyy**, kun kiinteistöllä:

- 1) rakennetaan vesikäymälä tai tehdään vesi- ja viemäri-laitteistoja koskeva luvanvarainen korjaus- ja muutostyö, jossa järjestelmä uusitaan tai kokonaisuudessaan korjataan; tai
- 2) tehdään rakennuksen rakentamiseen verrattavissa oleva rakennuslupaa edellyttävä korjaus- ja muutostyö.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuilla kiinteistöillä on myös huolehdittava siitä, että kiinteistöä ylläpidetään siten, että perustason puhdistusvaatimus täyttyy tehtyjen toimenpiteiden jälkeenkin.

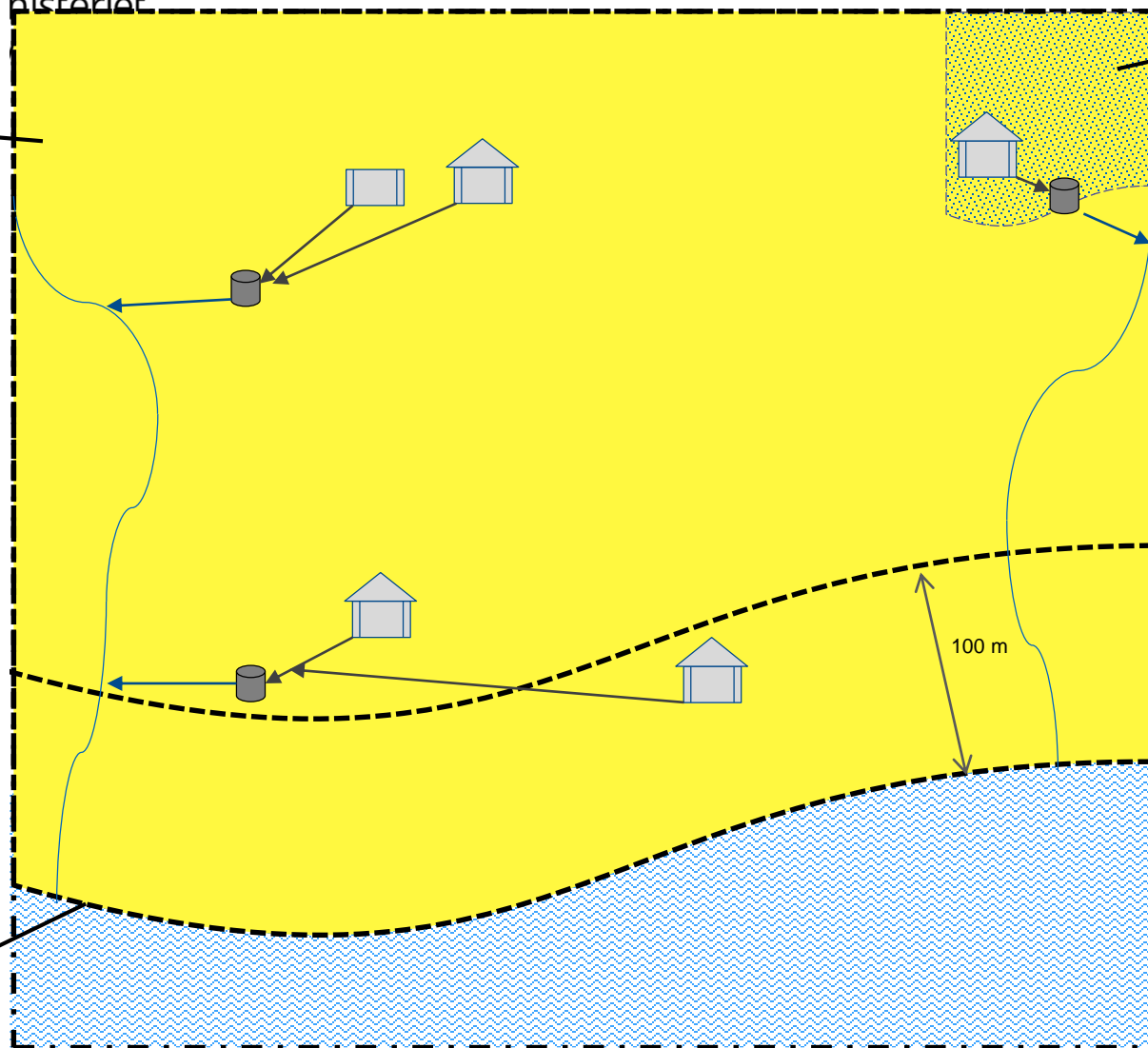
KIINTEISTÖ / KÄSITTELYJÄRJESTELMÄT / JÄTEVESIJÄRJESTELMÄ

Y
MiiJ
Min

KIINTEISTÖ

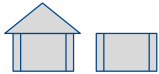
pohjavesialue

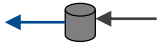
ranta

100 m

- Kiinteistön jätevesijärjestelmä koostuu kolmesta ennen vuotta 2004 tehdystä käsittelyjärjestelmästä

- Rakennuksia, joissa muodostuu jätevesiä

- Ennen vuotta 2004 voimassa olleisiin rakentamisajankohdan mukaisiin vaatimuksiin tai myönnettyyn rakennuslupaan perustuva jätevesien käsittelyjärjestelmä

KIINTEISTÖ / KÄSITTELYJÄRJESTELMÄT / JÄTEVESIJÄRJESTELMÄ

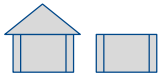

Y
MiiJ
Min

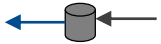
KIINTEISTÖ

pohjavesialue

- Kiinteistön jätevesijärjestelmä koostuu kolmesta ennen vuotta 2004 tehdystä käsittelyjärjestelmästä

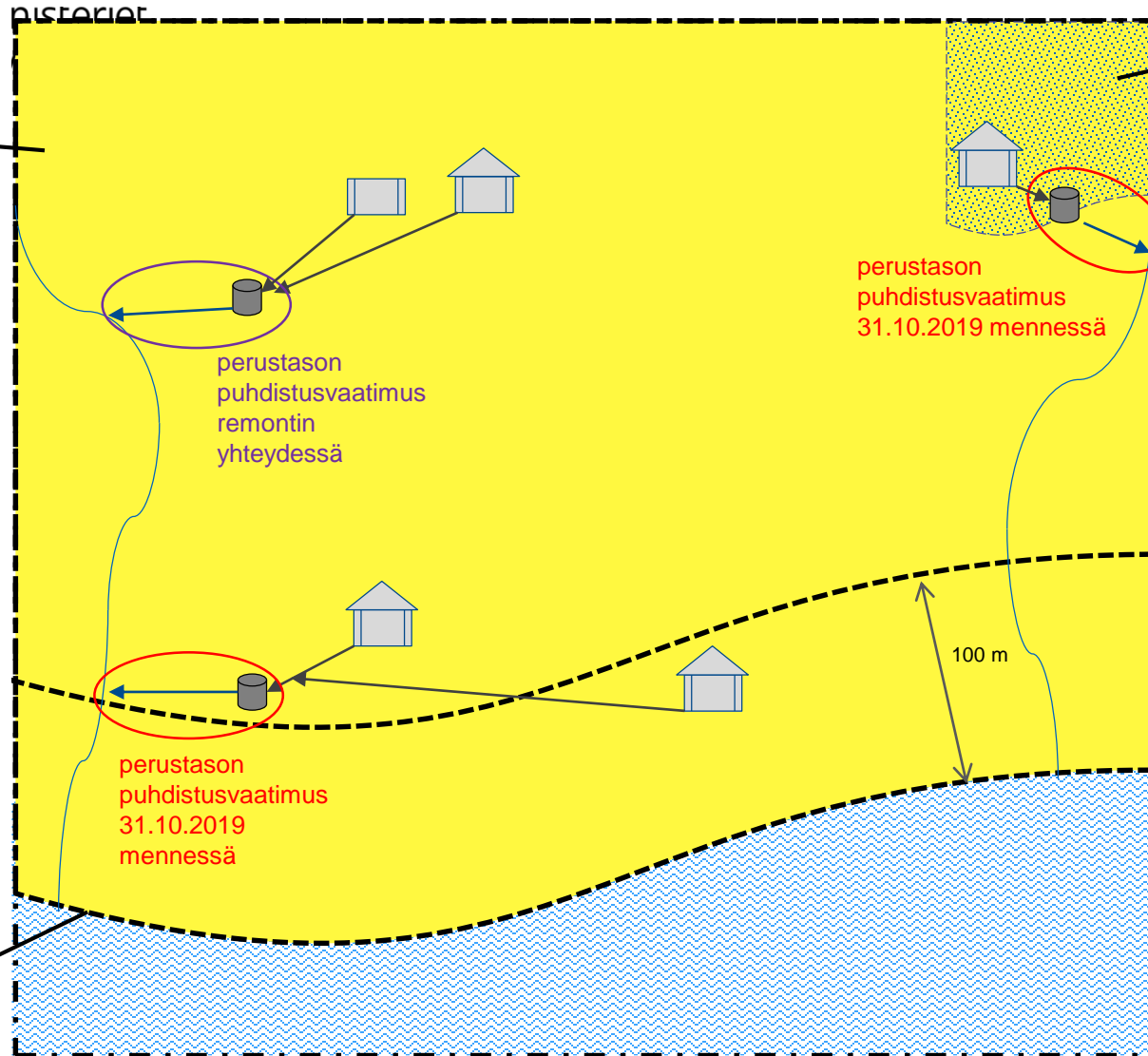

- Rakennuksia, joissa muodostuu jätevesiä

- Ennen vuotta 2004 voimassa olleisiin rakentamisaikankohdan mukaisiin vaatimuksiin tai myönnettyyn rakennuslupaan perustuva jätevesien käsittelyjärjestelmä

ranta

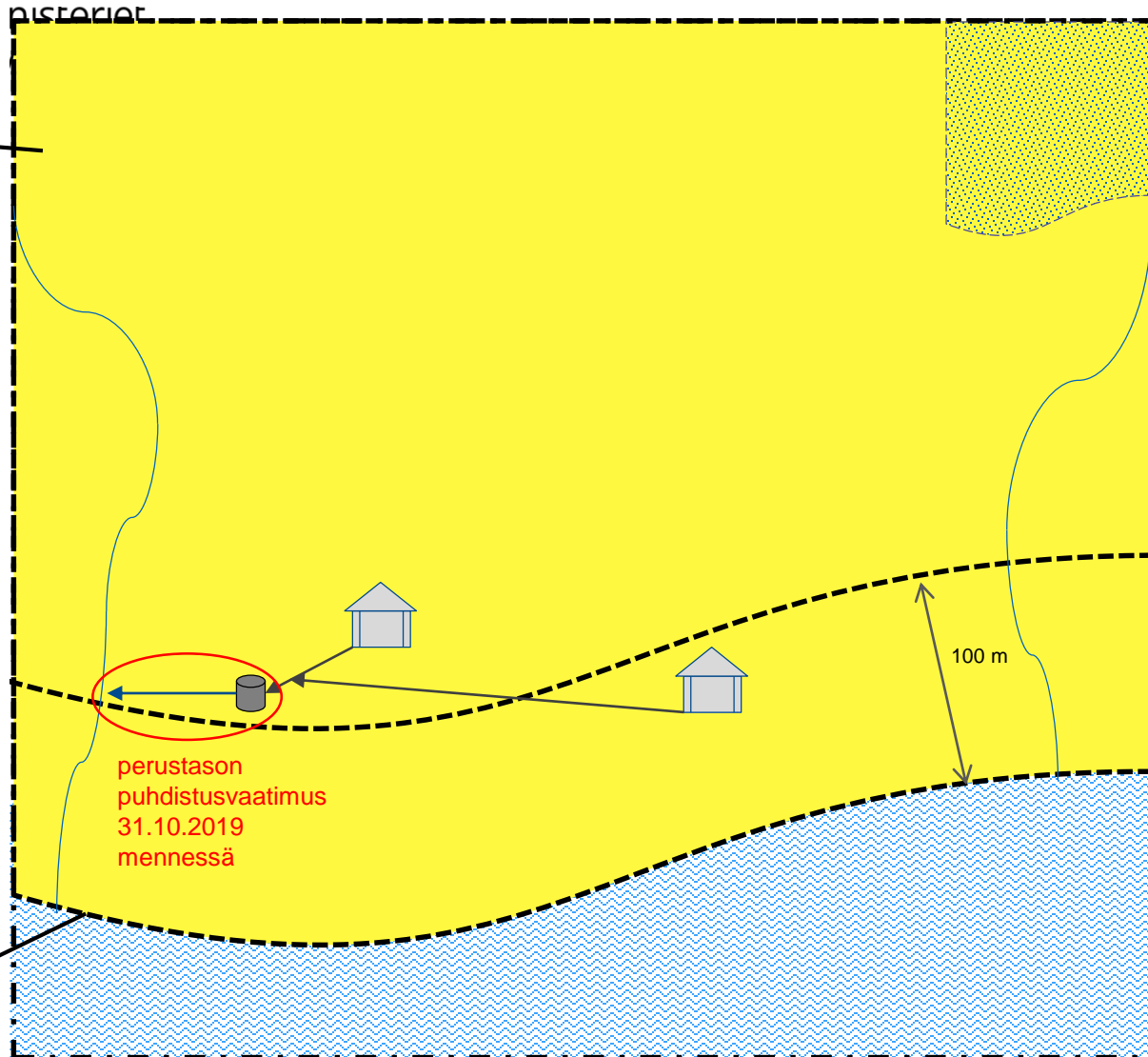

KIINTEISTÖ / KÄSITTELYJÄRJESTELMÄT / JÄTEVESIJÄRJESTELMÄ

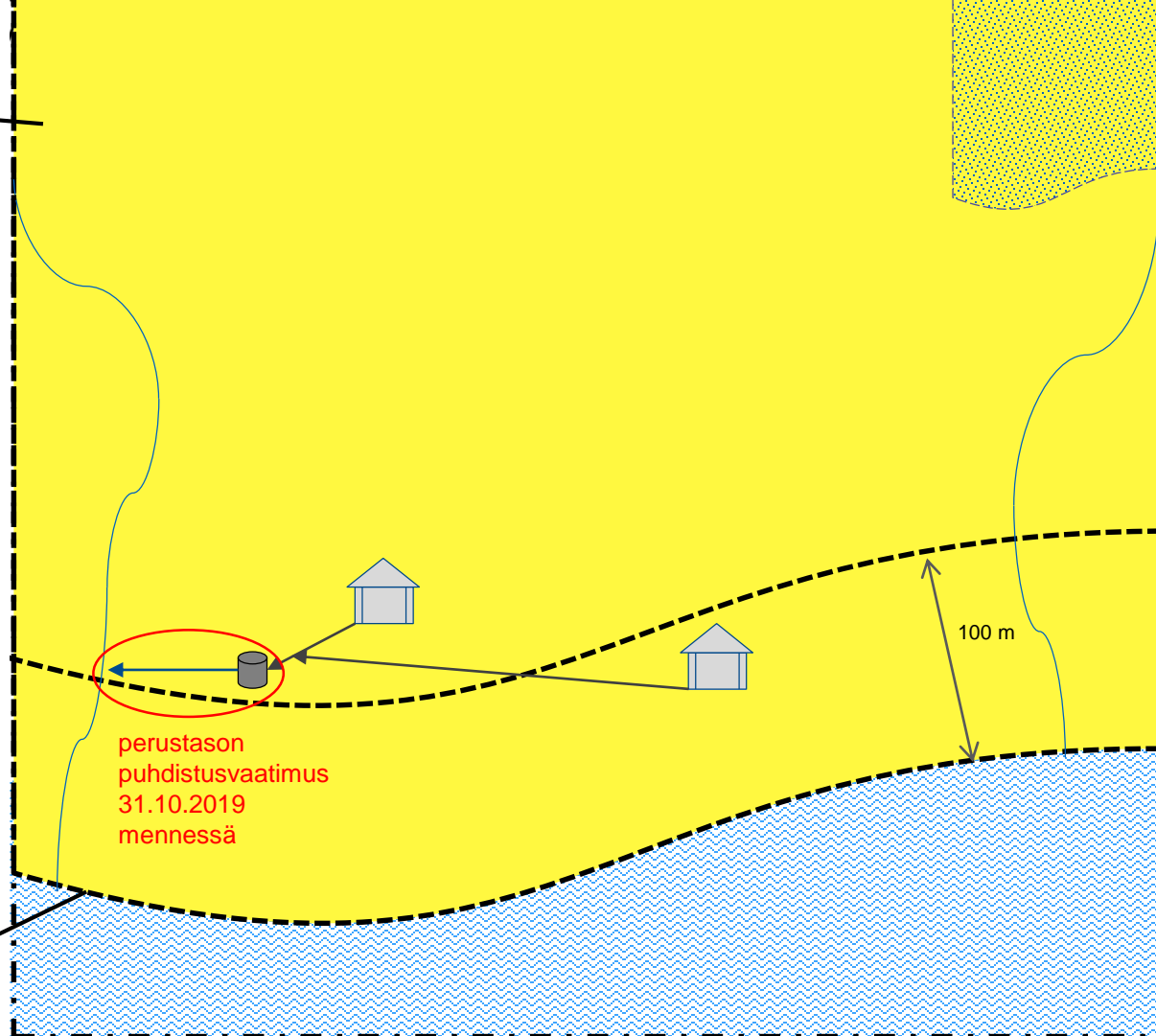

Y
MiiJ
Min

KIINTEISTÖ

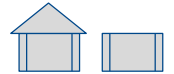

historiat

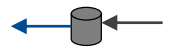

ranta

- Kiinteistön jätevesijärjestelmä koostuu kolmesta ennen vuotta 2004 tehdystä käsittelyjärjestelmästä

- Rakennuksia, joissa muodostuu jätevesiä

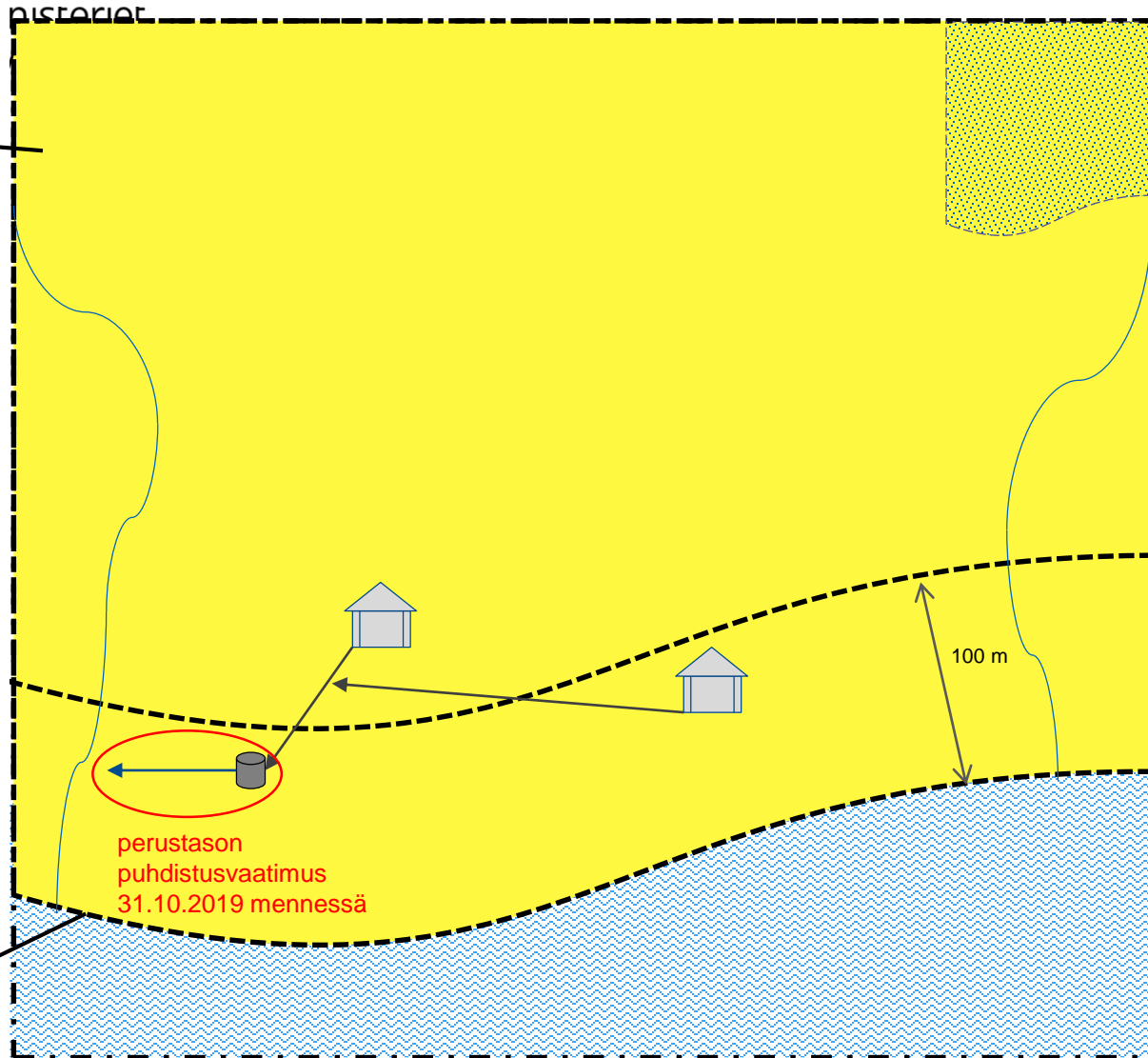
- Ennen vuotta 2004 voimassa olleisiin rakentamisaikankohdan mukaisiin vaatimuksiin tai myönnettyyn rakennuslupaan perustuva jätevesien käsittelyjärjestelmä

KIINTEISTÖ / KÄSITTELYJÄRJESTELMÄT / JÄTEVESIJÄRJESTELMÄ

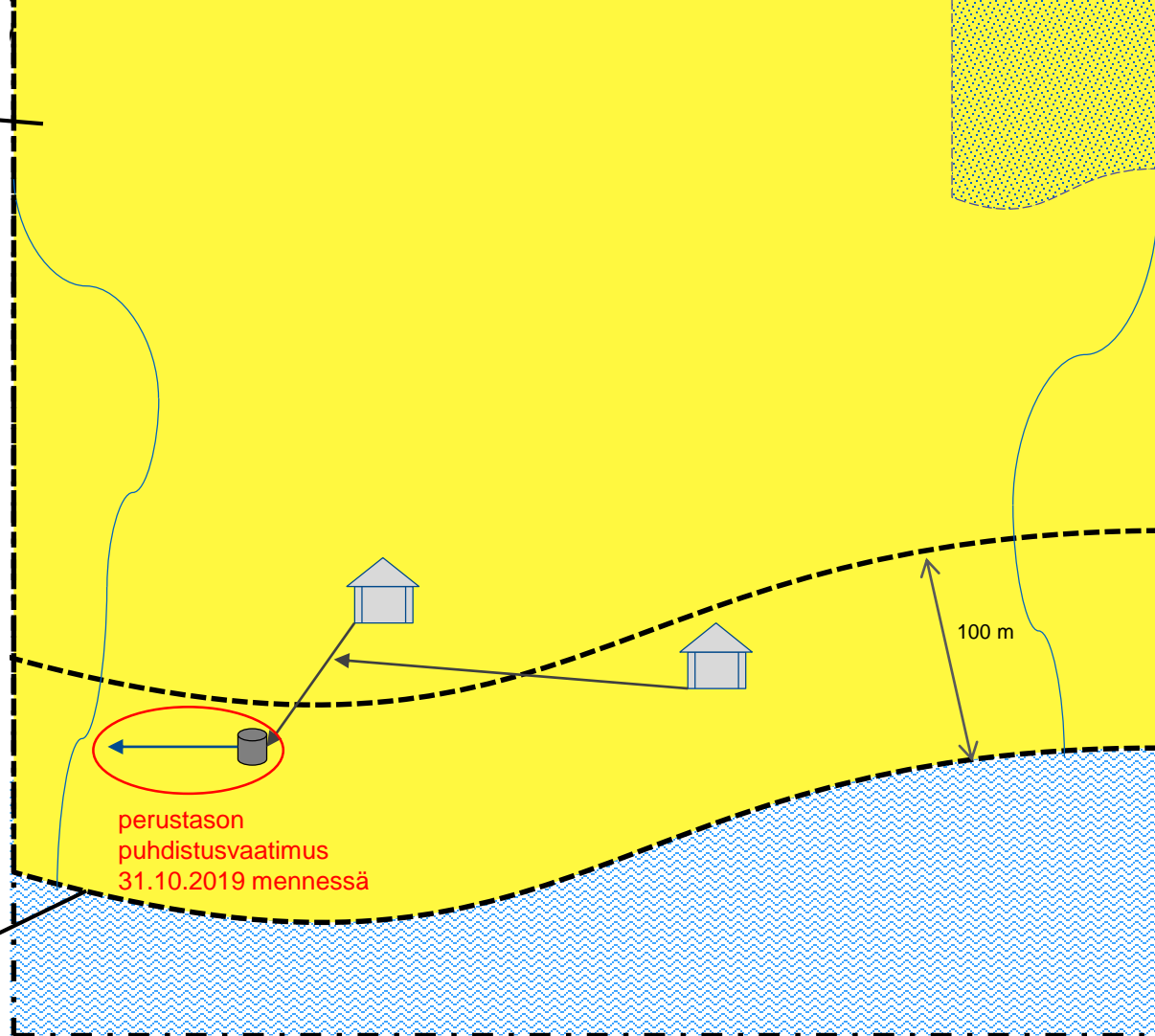

Y
MiiJ
Min

KIINTEISTÖ

historiat

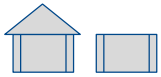

perustason
puhdistusvaatimus
31.10.2019 mennessä

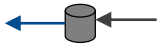
ranta

100 m

- Kiinteistön jätevesijärjestelmä koostuu kolmesta ennen vuotta 2004 tehdystä käsittelyjärjestelmästä

- Rakennuksia, joissa muodostuu jätevesiä

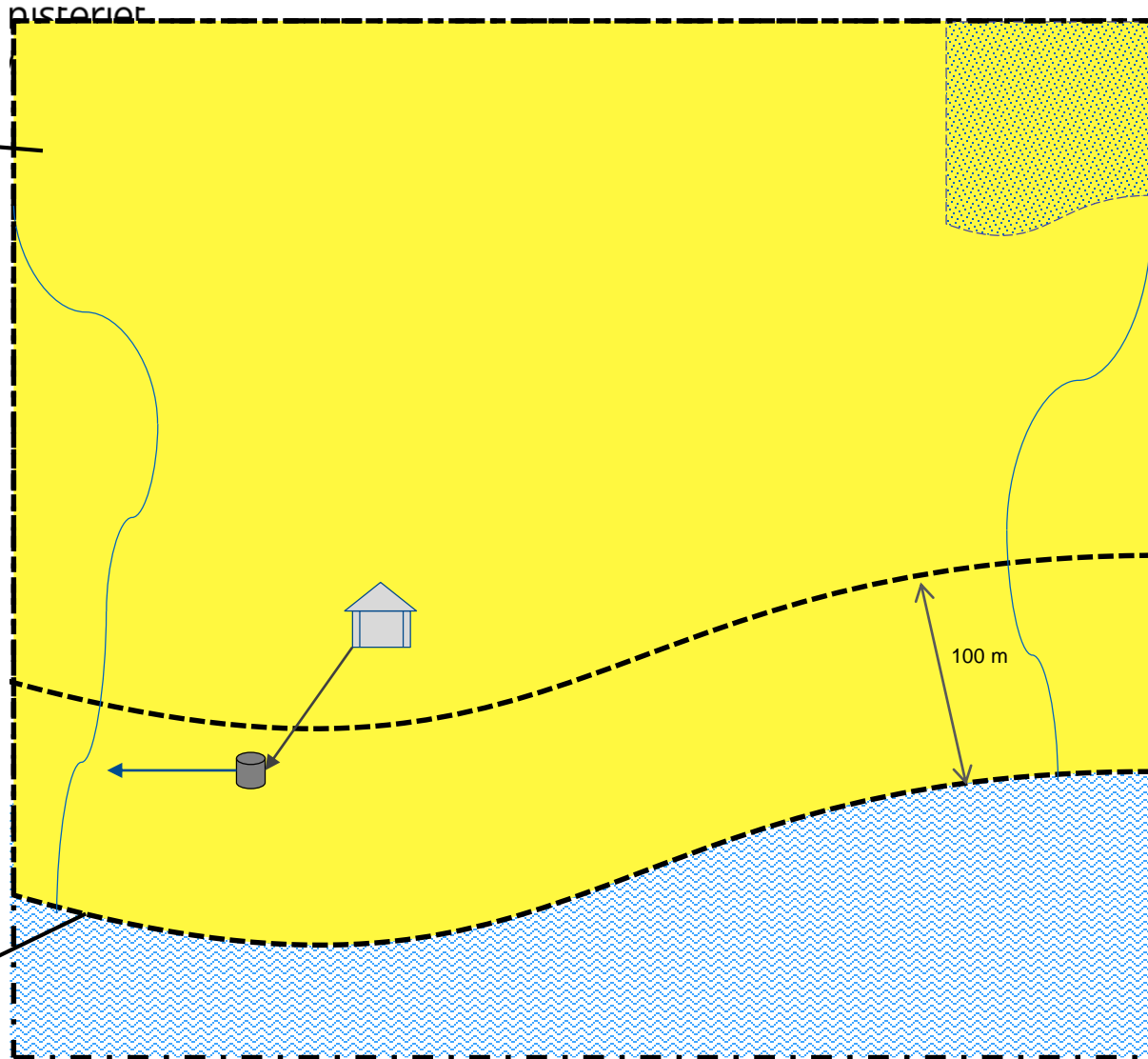
- Ennen vuotta 2004 voimassa olleisiin rakentamisajankohdan mukaisiin vaatimuksiin tai myönnettyyn rakennuslupaan perustuva jätevesien käsittelyjärjestelmä

KIINTEISTÖ / KÄSITTELYJÄRJESTELMÄT / JÄTEVESIJÄRJESTELMÄ

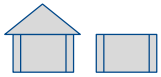

Y
MiiJ
Min

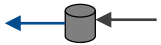
KIINTEISTÖ

- Kiinteistön jätevesijärjestelmä koostuu kolmesta ennen vuotta 2004 tehdystä käsittelyjärjestelmästä

- Rakennuksia, joissa muodostuu jätevesiä

- Ennen vuotta 2004 voimassa olleisiin rakentamisajankohdan mukaisiin vaatimuksiin tai myönnettyyn rakennuslupaan perustuva jätevesien käsittelyjärjestelmä

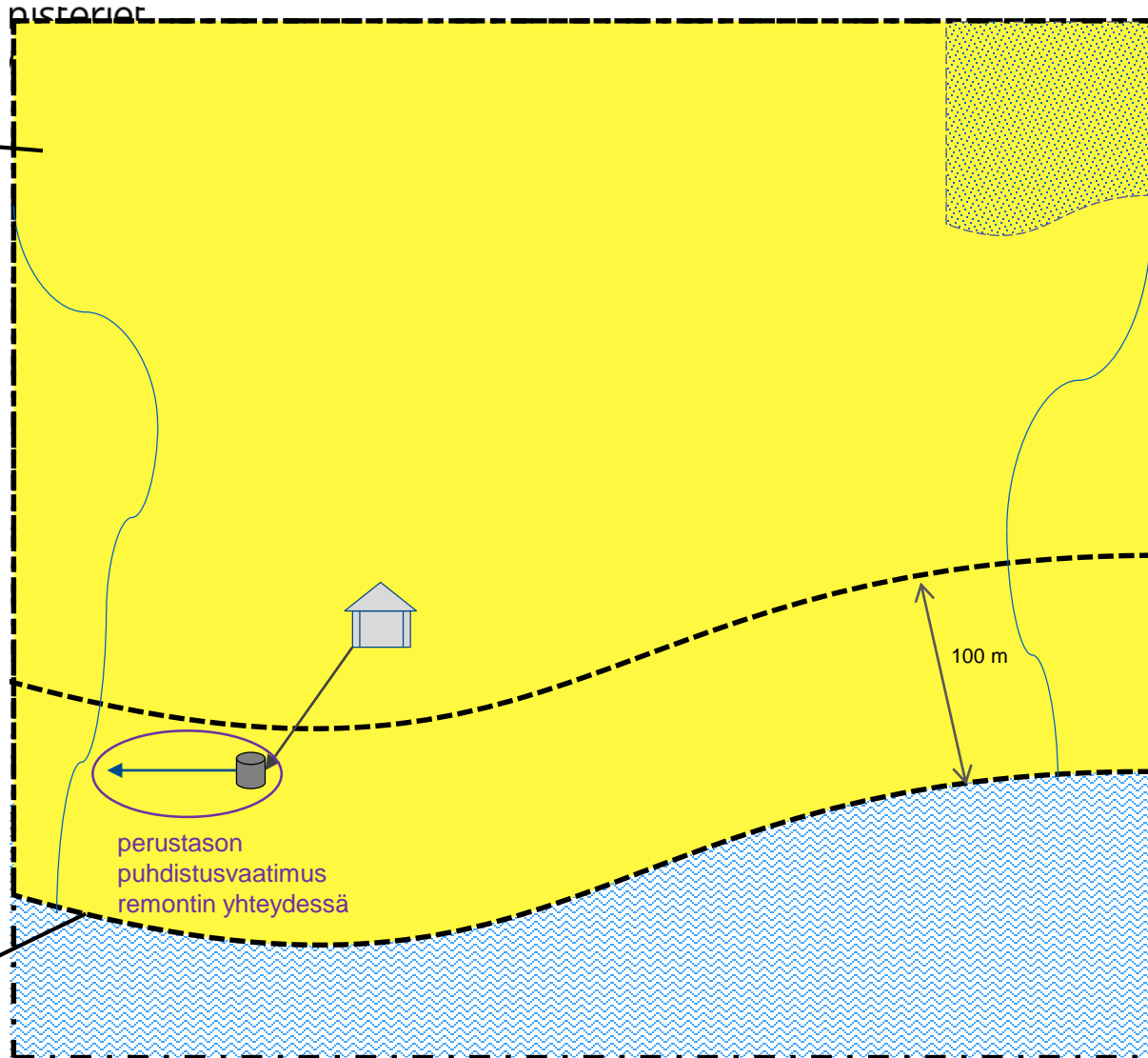
ranta

KIINTEISTÖ / KÄSITTELYJÄRJESTELMÄT / JÄTEVESIJÄRJESTELMÄ

Y
MiiJ
Min

KIINTEISTÖ

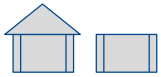
historiat

perustason
puhdistusvaatimus
remontin yhteydessä

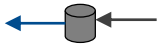
100 m

ranta

- Kiinteistön jätevesijärjestelmä koostuu kolmesta ennen vuotta 2004 tehdystä käsittelyjärjestelmästä

- Rakennuksia, joissa muodostuu jätevesiä

- Ennen vuotta 2004 voimassa olleisiin rakentamisajankohdan mukaisiin vaatimuksiin tai myönnettyyn rakennuslupaan perustuva jätevesien käsittelyjärjestelmä

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Remontti

Rakennetaan vesikäymälä tai tehdään vesi- ja viemäri-laitteistoja koskeva luvanvarainen korjaus- ja muutostyö, jossa järjestelmä uusitaan tai kokonaisuudessaan korjataan.

tai

Tehdään rakennuksen rakentamiseen verrattavissa oleva rakennuslupaa edellyttävä korjaus- ja muutostyö.

Rakennushanke rinnastuu uudisrakennuksen kaltaiseen muutokseen, jota yleiskielessä usein kuvataan peruskorjauksena. (Ympäristövaliokunta YmVM 20/2016 vp)

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kunnan ympäristönsuojelumääräykset

156 c §

Perustasoa ankarampi puhdistusvaatimus

Riippumatta siitä mitä 154 b, 156, 156 a ja 156 b §:ssä säädetään, kiinteistön jätevesijärjestelmän on täytettävä perustasoa ankarampi puhdistusvaatimus, jos siitä muualla laissa säädetään tai lain nojalla säädetään tai määrätään.

Kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä voidaan antaa 202 §:n nojalla perustason puhdistusvaatimusta **ankarampia vaatimuksia**, jos ne ovat **välttämättömiä paikallisten ympäristöolosuhteiden vuoksi**.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään ohjeellisesta puhdistustasosta, joka talousjätevesien puhdistuksella tulisi saavuttaa, jos kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä annetaan perustason puhdistusvaatimusta ankarampi vaatimus.

KIINTEISTÖ / KÄSITTELYJÄRJESTELMÄT / JÄTEVESIJÄRJESTELMÄ

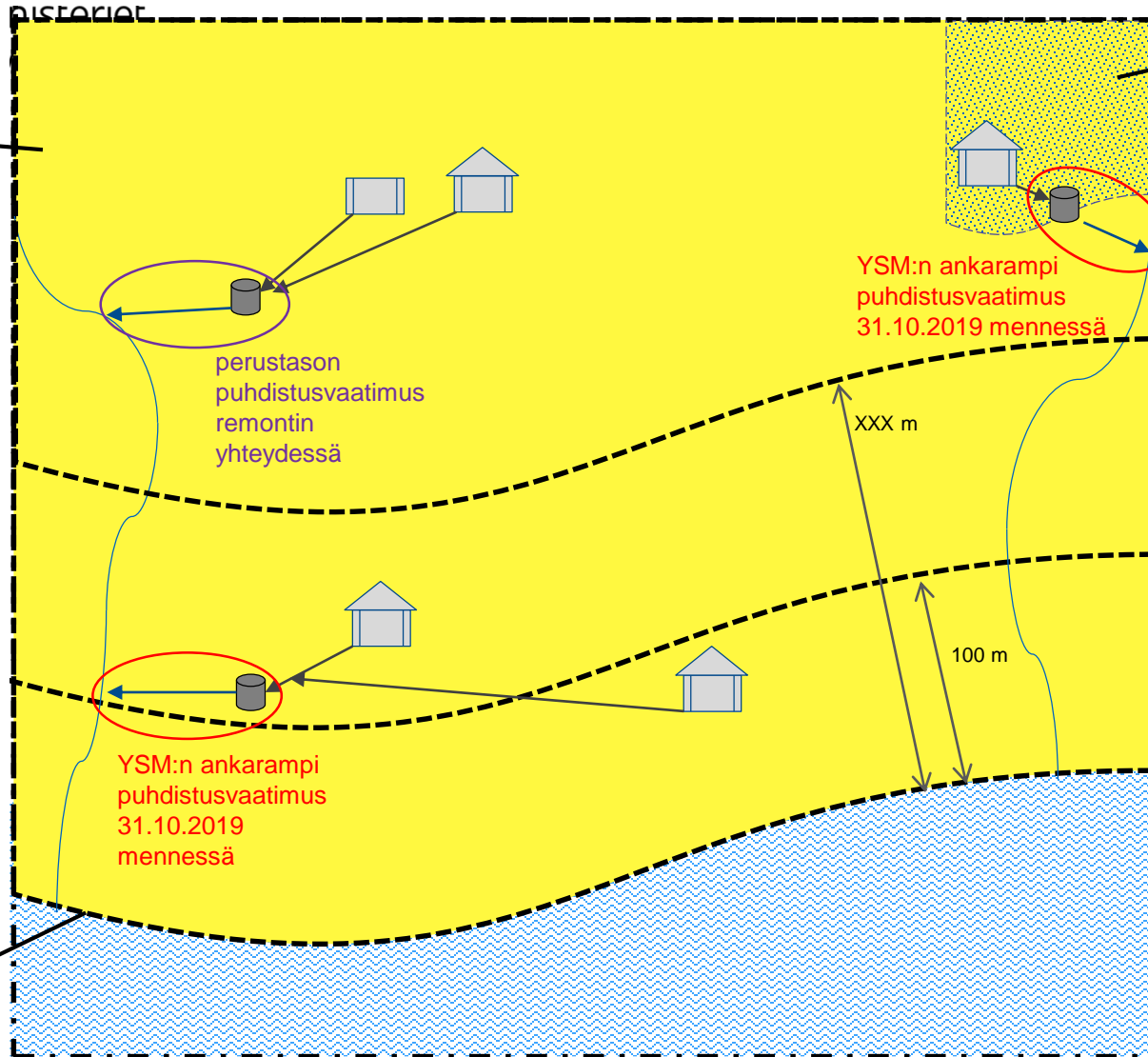

Y
MiiJ
Min

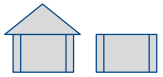
KIINTEISTÖ

• Kunnan YSM XXX m
rannasta ja
pohjavesialueella

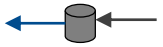
pohjavesialue

- Kiinteistön jätevesijärjestelmä koostuu kolmesta ennen vuotta 2004 tehdystä käsittelyjärjestelmästä

- Rakennuksia, joissa muodostuu jätevesiä

- Ennen vuotta 2004 voimassa olleisiin rakentamisaikankohdan mukaisiin vaatimuksiin tai myönnettyyn rakennuslupaan perustuva jätevesien käsittelyjärjestelmä

ranta

KIINTEISTÖ / KÄSITTELYJÄRJESTELMÄT / JÄTEVESIJÄRJESTELMÄ

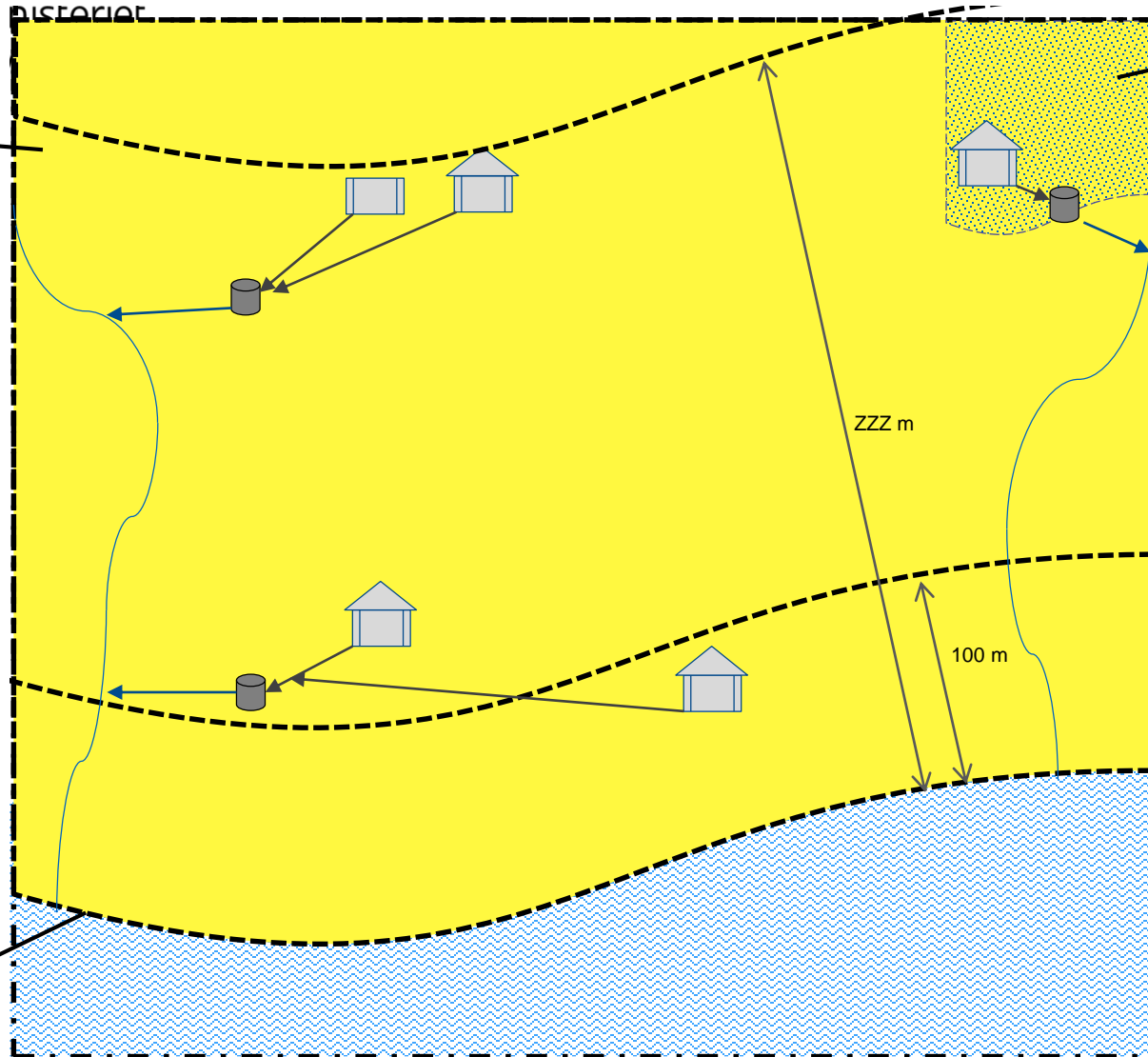
• Kunnan YSM XXX m rannasta ja pohjavesialueella

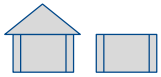
Y
MiiJ
Min

KIINTEISTÖ

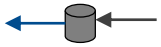
pohjavesialue

- Kiinteistön jätevesijärjestelmä koostuu kolmesta ennen vuotta 2004 tehdystä käsittelyjärjestelmästä

- Rakennuksia, joissa muodostuu jätevesiä

- Ennen vuotta 2004 voimassa olleisiin rakentamisajankohdan mukaisiin vaatimuksiin tai myönnettyyn rakennuslupaan perustuva jätevesien käsittelyjärjestelmä

ranta

KIINTEISTÖ / KÄSITTELYJÄRJESTELMÄT / JÄTEVESIJÄRJESTELMÄ

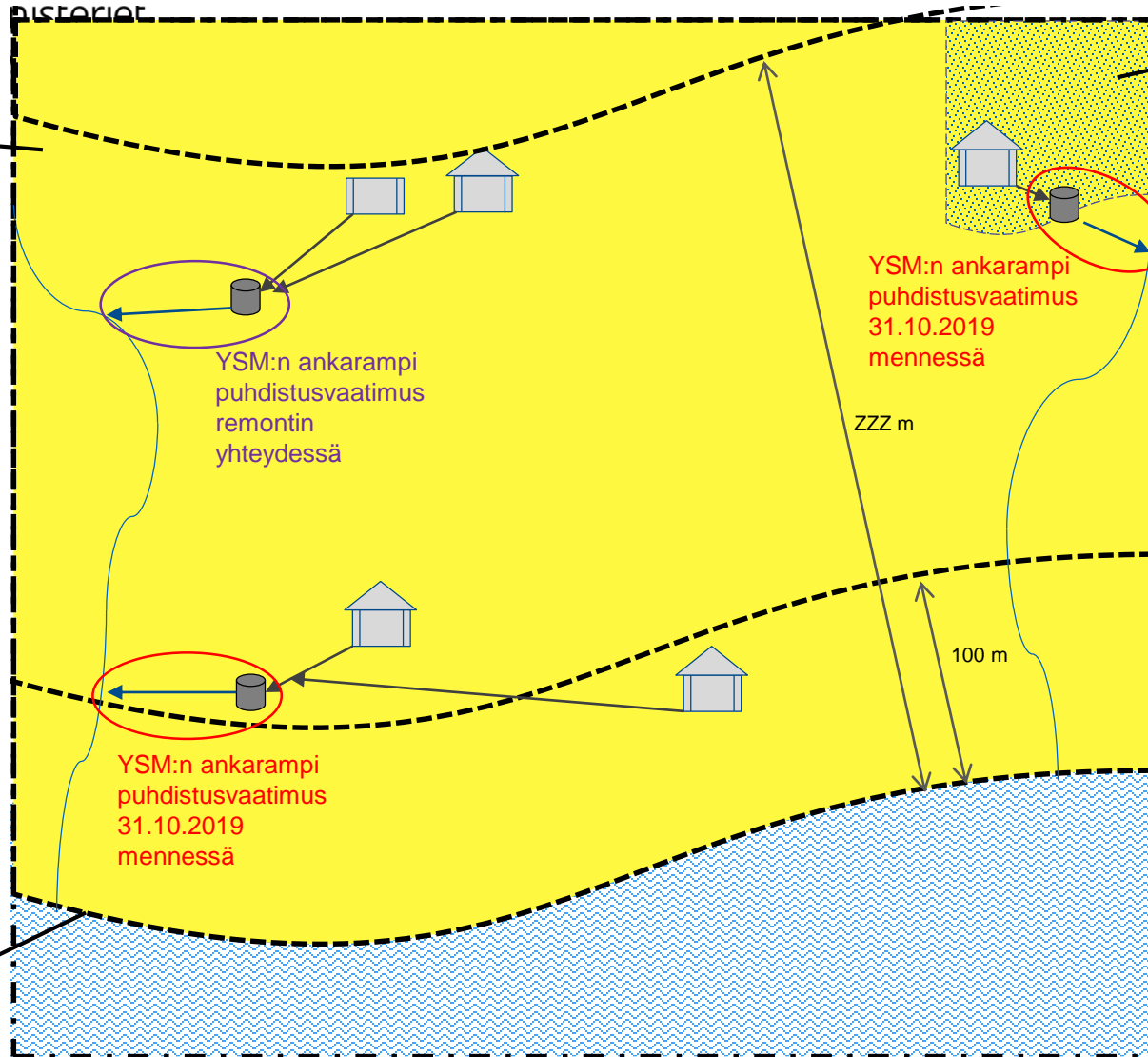

Y
MiiJ
Min

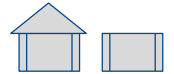
KIINTEISTÖ

• Kunnan YSM XXX m
rannasta ja
pohjavesialueella

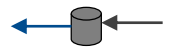
pohjavesialue

• Kiinteistön jätevesijärjestelmä koostuu kolmesta ennen vuotta 2004 tehdystä käsittelyjärjestelmästä

• Rakennuksia, joissa muodostuu jätevesiä

• Ennen vuotta 2004 voimassa olleisiin rakentamisaikankohdan mukaisiin vaatimuksiin tai myönnettyyn rakennuslupaan perustuva jätevesien käsittelyjärjestelmä

ranta

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Poikkeaminen

156 d §

Talousjätevesien käsittelyvaatimuksista poikkeaminen

Kunnan toimivaltainen viranomaisena **voi** hakemuksesta myöntää luvan poiketa perustason puhdistusvaatimuksista **156 a §:ssä tarkoitetulla alueella** enintään viiden vuoden määräajaksi kerrallaan.

Poikkeamisen myöntämisen edellytyksenä on, että ympäristöön aiheutuvaa **kuormitusta on** kiinteistön käyttö huomioon ottaen **pidettävä huomattavan vähäisenä** verrattuna käsittelemättömän jäteveden aiheuttamaan kuormitukseen **tai** käsittelyjärjestelmän parantamiseksi edellytetyt toimet korkeiden kustannusten ja teknisen vaativuuden vuoksi kokonaisuutena arvioiden ovat kiinteistön haltijalle **kohtuuttomat**. Arvioitaessa toimien kohtuuttomuutta kiinteistön haltijan kannalta otetaan huomioon:

- 1) kiinteistön sijainti viemäriverkoston piiriin ulotettavaksi tarkoitetulla alueella;
- 2) kiinteistön haltijan ja kiinteistöllä vakituisesti asuvien korkea ikä ja muut vastaavat elämäntilanteeseen liittyvät erityiset tekijät;
- 3) kiinteistön haltijan pitkäaikainen työttömyys tai sairaus taikka muu näihin rinnastuva sosiaalinen suorituseste.

Myönnetty lupa raukeaa, jos kiinteistön käyttö muuttuu siten että kuormitus lisääntyy tai kiinteistön omistus tai hallinta vaihtuu.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kuormituksen huomattava vähäisyys

Ympäristövaliokunta YmVM 20/2016 vp

Poikkeamisperusteiden arviointi:

- Asukkaiden määrä
  - 1-2 henkilöä
- Kiinteistön käyttöaste
  - Asutaan vain osan aikaa vuodesta ja silloinkin vähäisessä määrin
  - Jos loma-asunnolla on kesäisin enemmän väkeä, kuten perheitä lapsineen ja lapsenlapsineen, ei kysymys ole vähäisestä käytöstä
- Syntyvän jäteveden laatu ja määrä
  - Vesikäymälä / kuivakäymälä

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kuormituksen huomattava vähäisyys

Erilaisia yhdistelmiä

ASUKKAIDEN MÄÄRÄ	KÄYTTÖTAPA	JÄTEVESIJÄRJESTELMÄ	KUORMITUS YMPÄRISTÖÖN
enemmän kuin 2	vakituinen	vesikäymälä	
enemmän kuin 2	vapaa-ajan	vesikäymälä	
enemmän kuin 2	vakituinen	kuivakäymälä	
2 tai vähemmän	vakituinen	vesikäymälä	
2 tai vähemmän	vapaa-ajan	vesikäymälä	
2 tai vähemmän	vakituinen	kuivakäymälä	
enemmän kuin 2	vapaa-ajan	kuivakäymälä	
2 tai vähemmän	vapaa-ajan	kuivakäymälä	

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kuormituksen huomattava vähäisyys

Ympäristövaliokunta YmVM 20/2016 vp

- Pääsääntöisesti poikkeusta ei tule myöntää, jos kiinteistöllä asuu enemmän kuin kaksi ihmistä, siellä on vesikäymälä ja asuminen on vakituista luonteeltaan.
- Pääsääntöisesti poikkeusta ei tule myöntää, jos kiinteistöllä asuu kaksi ihmistä, siellä on vesikäymälä ja asuminen on vakituista.
- Pääsääntöisesti poikkeusta ei tule myöntää, jos kiinteistöllä asuu enemmän kuin kaksi ihmistä, siellä on vesikäymälä ja kysymys on vapaa-ajan asumisesta, ellei asunnon käyttöaika ole hyvin vähäinen.
- Pääsääntöisesti poikkeusta ei tule myöntää, jos kiinteistöllä asuu useita ihmisiä, siellä on kuivakäymälä, mutta painevesi ja asuminen on vakituista. Tällöin oletusarvo on, että syntyy runsaasti harmaita vesiä (suihku, tiskikone, pesukone).
- Poikkeuksen voi yleensä myöntää, jos kiinteistöllä asuu kaksi ihmistä, on painevesi, mutta kuivakäymälä ja kysymys on vapaa-ajan asunnosta

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Edellytettyjen toimien kohtuuttomuus

Arvioinnissa huomioon otettavaa - kohtuuttomuus

- Kiinteistön sijainti viemäriverkoston piiriin ulotettavaksi tarkoitetulla alueella
  - Kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti... sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun. (VHL 5 §)
- Kiinteistön haltijan ja kiinteistöllä vakituisesti asuvien korkea ikä ja muut vastaavat elämäntilanteeseen liittyvät erityiset tekijät
- Kiinteistön haltijan pitkäaikainen työttömyys tai sairaus taikka muu näihin rinnastuva sosiaalinen suorituseste.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Edellytettyjen toimien kohtuuttomuus

Arvioinnissa huomioon otettavaa - kustannukset

Arviointi vertaamalla kustannuksia

- Jätevesijärjestelmän parantamisesta aiheutuviin keskimääräisiin kustannuksiin
- Vesihuoltolain mukaisiin liittymismaksuihin

Taloudellinen tila

- Ei ole säädetty suoraan tietyistä tulorajoista, joiden perusteella poikkeus tulisi aina myöntää
- Arvioinnissa kunnan viranomaisen voi kuitenkin käyttää apunaan muiden vastaavien, osin tarkempia tulorajoja sisältävien säännösten soveltamista

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Hajajätevesiasetus

Valtioneuvoston asetus talousjätevesien käsittelystä viemäriverkoston ulkopuolisilla alueilla (157/2017)

Tarkentaa lain vaatimuksia

- Perustasoa ankarammat vaatimukset – ympäristönsuojelumääräykset
- Suunnitelma / selvitys jätevesijärjestelmästä
- Käyttö- ja huolto-ohjeet - kunnossapito

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Hajajätevesiasetus

2 § Haja-asutuksen kuormitusluvun sisältö

Haja-asutuksen kuormituslukuun sisältyvä yhden asukkaan käsittelemättömien talousjätevesien orgaanisen aineen määrä mitattuna 7 vuorokauden biologisena hapenkulutuksena on 50 grammaa vuorokaudessa. Kuormituslukuun sisältyvä yhden asukkaan käsittelemättömien talousjätevesien kokonaisfosforin määrä on 2,2 grammaa ja kokonaistypen määrä 14 grammaa vuorokaudessa.

Liitteessä säädetään haja-asutuksen kuormitusluvun koostumuksesta kuormituksen alkuperän mukaan eri kuormituslajeille.

Haja-asutuksen kuormitusluvun koostumus kuormituslajeittain: Kuormituksen alkuperä sekä eri kuormituslajien määrät grammoina asukasta kohti vuorokaudessa (g/p d) ja niiden prosenttiosuudet (%).

Kuormituksen alkuperä	Kuormituslaji					
	Orgaaninen aine, (BHK ₇)		Kokonaisfosfori		Kokonaistyyppi	
	g/p d	%	g/p d	%	g/p d	%
Uloste	15	30	0,6	30	1,5	10
Virtsa	5	10	1,2	50	11,5	80
Muu	30	60	0,4	20	1,0	10
Kuormitusluku	50	100	2,2	100	14	100

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Hajajätevesiasetus

3 § Jätevesien käsittelyjärjestelmiä koskevan tiedon seuranta ja saatavuus

Suomen ympäristökeskuksen on seurattava yleisesti saatavilla olevia jätevesien käsittelyjärjestelmiä sekä niillä saavutettavia tuloksia. Puolueettomaan ja luotettavaan arviointiin perustuva ajantasaisen seurannan tieto tulee saattaa kansalaisten helposti saatavaksi.

4 § Ohjeellinen puhdistustaso pilaantumiselle herkillä alueilla

Alueella, jota koskevat ympäristönsuojelulain 156 c §:n nojalla annettavat kunnan ympäristönsuojelumääräykset ympäristöön johdettavien jätevesien enimmäiskuormituksesta, tulisi talousjätevesien puhdistustason olla sellainen, että ympäristöön aiheutuva kuormitus vähenee orgaanisen aineen osalta vähintään 90 prosenttia, kokonaisfosforin osalta vähintään 85 prosenttia ja kokonaistypen osalta vähintään 40 prosenttia verrattuna haja-asutuksen kuormitusluvun avulla määritettyyn käsittelemättömän jäteveden kuormitukseen.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Hajajätevesiasetus

5 § Jätevesijärjestelmästä laaditun selvityksen sisältö

7 § Jätevesijärjestelmän käyttö- ja huolto-ohjeen sisältö

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Hajajätevesiasetus

YSL 157 §

Selvitys talousjätevesijärjestelmästä ja käyttö- ja huolto-ohjeet

Kiinteistön omistajan on huolehdittava siitä, että talousjätevesijärjestelmästä on jätevesistä ympäristöön aiheutuvan kuormituksen arviointia varten selvitys ja järjestelmän käyttö- ja huolto-ohjeet. Ne on pyydettyessä esitettävä valvontaviranomaiselle. **Selvityksen on sisällettävä kuvaus kiinteistön jätevesien käsittelyratkaisusta ja arvio ympäristöön aiheutuvasta kuormituksesta ja puhdistusvaatimusten täyttymisestä sekä muut järjestelmää koskevat olennaiset tiedot. Käyttö- ja huolto-ohjeiden on sisällettävä tarvittavat tiedot jätevesijärjestelmän ja jätevesien käsittelyjärjestelmän asianmukaista käyttöä ja kunnossapitoa varten.**

Jos jätevesijärjestelmästä on laadittu 157 a §:ssä tarkoitettu suunnitelma, 1 momentissa tarkoitettua selvitystä ei tarvitse olla.

Kiinteistökohtaisen jätevesijärjestelmän käyttö- ja huolto-ohjeista säädetään lisäksi maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) ja sen nojalla.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä jätevesijärjestelmää koskevan selvityksen ja käyttö- ja huolto-ohjeiden sisällöistä.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Hajajätevesiasetus

5 § Jätevesijärjestelmästä laaditun selvityksen sisältö

Jätevesijärjestelmästä laaditun selvityksen on sisällettävä:

- 1) tiedot jätevesien muodostumispaikkojen, jätevesijärjestelmän osien ja purkupaikan sijainnista;
- 2) arvio muodostuvien jätevesien määrästä ja laadusta perusteluineen.

7 § Jätevesijärjestelmän käyttö- ja huolto-ohjeen sisältö

Jätevesijärjestelmän käyttö- ja huolto-ohjeen on sisällettävä:

- 1) tiedot säännöllistä huoltoa ja tarkkailua vaativista kohteista;
- 2) tiedot huolto- ja tarkkailutoimista ja huoltovälistä;
- 3) tiedot jätevesijärjestelmän yleisimmistä vikatilanteissa toimimisesta;
- 4) jätevesijärjestelmän suunnittelijan ja rakentajan yhteystiedot.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Hajajätevesiasetus

6 § Jätevesijärjestelmää koskevan suunnitelman sisältö

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Hajajätevesiasetus

YSL 157 a § Jätevesijärjestelmää koskeva suunnitelma

Kiinteistön omistajan on huolehdittava siitä, että talousjätevesijärjestelmästä laaditaan suunnitelma silloin, kun järjestelmä rakennetaan tai olemassa olevan järjestelmän toimintaa tehostetaan.

Jätevesijärjestelmää koskeva suunnitelma on liitettävä maankäyttö- ja rakennuslain nojalla tehtävään lupahakemukseen.

Suunnitelman on sisällettävä riittäviin lähtötietoihin perustuvat tiedot jätevesien **käsittelyjärjestelmän** mitoituksesta, rakenteesta, toimintaperiaatteesta, arvio saavutettavasta käsittelytuloksesta ja jätevesien ympäristökuormituksesta sekä muut järjestelmän rakentamiseksi, käyttämiseksi ja valvomiseksi tarpeelliset tiedot.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä jätevesijärjestelmää koskevan suunnitelman sisällöstä.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Hajajätevesiasetus

6 § Jätevesijärjestelmää koskevan suunnitelman sisältö

Jätevesijärjestelmää koskevassa suunnitelmassa on otettava huomioon kiinteistön suunniteltu ja muu mahdollinen käyttö sekä rakennusten elinkaari.

Suunnitelman on sisällettävä:

- 1) tiedot muodostuvien jätevesien määrästä ja laadusta;
- 2) tiedot jätevesijärjestelmästä ja sen mitoituksesta;
- 3) tiedot asemapiirroksena jätevesijärjestelmän putkien, laitteiden ja käsitellyn jäteveden purkupaikan sijainnista, hoito- ja huoltokohteiden sijainnista ja niiden saavutettavuudesta, jätevesijärjestelmän ja jätevesien vaikutuspiirissä sijaitsevista rakennuksista, talousvesikaivoista ja muusta vedenotosta, pinta- ja pohjavesistä sekä muusta maankäytöstä;
- 4) tarvittaessa arvio jätevesijärjestelmän toiminnasta, kun pinta- ja pohjavesi ovat korkeimmillaan.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Hajajätevesiasetus / lietteen poisto

Sako- ja umpikaivojen tyhjennykset sekä lietteen poisto

Jätelaki 646/2011

6 § Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

2) yhdyskuntajätteellä vakinaisessa asunnossa, vapaa-ajan asunnossa, asuntolassa ja muussa asumisessa syntyvää jätettä, mukaan lukien sako- ja umpikaivoliete, sekä laadultaan siihen rinnastettavaa hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnassa syntyvää jätettä;

Jäteasetus 179/2012

10 § Jätteen keräys

Kiinteistön haltijan, kunnan, jätteen haltijan, tuottajan, jakelijan ja muun toimijan on järjestäessään yhdyskuntajätteen ja siihen rinnastettavan jätteen keräyksen huolehdittava siitä, että:

5) jäteastia tyhjenetään riittävän usein siten, että kertyvä jäte mahtuu astiaan ja astia voidaan aina sulkea eikä jätteestä aiheudu ympäristön likaantumista tai roskaantumista taikka hajua tai muuta hygieenistä haittaa;

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Toimeenpano

Kunta valvoo

Neuvontahankkeet

Ympäristöopas 2017 *Haja-asutuksen jätevedet*

Esitteet

Tiedottaminen

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Neuvonnasta YmVM 20/2016 vp

Valiokunta pitää välttämättömänä lain käytännön toimeenpanon onnistumisen kannalta, että **olemassa olevat ohjeet ja oppaat päivitetään ja koulutustilaisuuksia ja muuta neuvontaa järjestetään riittävästi** eri puolilla maata. Valtakunnallinen neuvontatoiminta tukee yhdenmukaista toimintaa eri alueilla.

Edellytetään huomattavaa panostusta neuvontaan ja ohjaukseen erityisesti ratkaisujen kiinteistökohtaisuuden vuoksi. Selkeää kaikille kiinteistöille sopivaa ratkaisua ei ole olemassa ja jätevesineuvonnan merkitys on olennainen tarkoituksenmukaisen jätevesijärjestelmän valitsemisessa

Aktivoidaan toimenpiteisiin ryhtymistä 31.10.2019 mennessä. Vaadittua parempienkin käsittelytapojen käyttöönotto on kannatettavaa ja hyödyttää erityisesti kiinteistön lähiympäristöä ja siten asukkaan omaa etua.

Uusi **alueellinen lähestymistapa voi olla myös vaikeasti ymmärrettävä**, ja siksi asiasta tiedottamiseen on kiinnitettävä aivan erityistä huomiota myös kuntatasolla, kun kunnan ympäristönsuojelumääräysten ajallinen soveltaminen riippuu vanhojen kiinteistöjen osalta siitä, mistä alueesta on kysymys.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ympäristöopas 2017

YMPÄRISTÖOPAS 2017

Haja-asutuksen jätevedet

Lainsäädäntö ja käytännöt

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ

Miljöhandledning 2017

MILJÖHANDLEDNING 2017

Avloppsvatten
i glesbygdsområden

Lagstiftning och praxis

MILJÖMINISTERIET

Haja-asutuksen jätevesiasiat kuntoon -esite

Kunnostusprojektissa
kannattaa edetä seuraavasti

1 Ensin on hyvä selvittää kunnalta, voisiko kiinteistön liittää veshuoltolaitoksen viemäri-verkostoon. Myös yhteinen viemärointi alueella tai naapurien kanssa saattaa olla mahdollista.

2 Jos päädyt kiinteistökohtaiseen jätevesijärjestelmään, kannattaa hankkia pätevä suunnittelija. Hän voi tarvittaessa suunnitella myös naapureille ja näin kustannukset laskevat.

3 On tärkeää, että
a) suunnittelija on selvittänyt kunnasta jätevesijärjestelmälle asetetut vaatimukset,
b) suunnitelmassa on perustellusti selvitetty, että esitetty ratkaisu täyttää vaatimukset,
c) suunnitelmassa on esitetty jätevesijärjestelmän käytön ja huollon toimet, joita olet myös valmis noudattamaan.

4 Järjestelmän tehostamiselle tai uuden rakentamiselle haetaan lupaa kunnan rakennusvalvonnasta. Hakemukseen liitetään suunnitelma ja muut tarvittavat asiakirjat.

5 Kun kunta on myöntänyt luvan, on aika pyytää tarjouksia sekä järjestelmästä että urakoitsijasta.

6 Pyydä tarjouksia rakennusurakoitsijoilta, valitse urakoitsija ja tee tilaus. Urakatarjouksia pyydetessä voi naapureiden keskinäinen yhteistyö olla eduksi.

7 Rakentamisen valvonta on tärkeää. Rakennustyön tarkastusasiakirjaan kirjataan rakentamisen vaiheet ja käytetyt materiaalit.

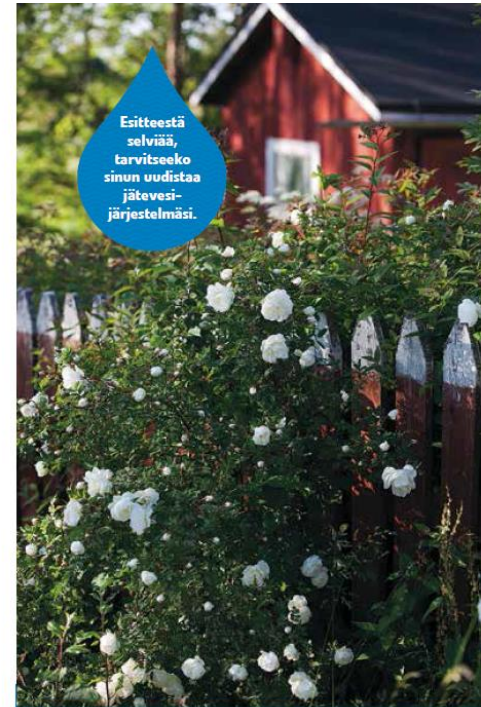
8 Työn eri vaiheet voi myös valokuvata. Tietojen tallennus on tarpeellista, koska niillä on myöhempiä käyttöä omistajien vaihtuessa ja järjestelmän käytössä ja huollossa.

9 Jos rakentamista ei voida toteuttaa suunnitelman mukaan, sovi muutoksista rakennusvalvontaviranomaisen ja suunnittelijan kanssa. Huolehdi, että suunnittelija tekee muutokset suunnitelmaan.

10 Muista pyytää käyttö- ja huolto-ohje. Huolehdi järjestelmän ohjeen mukaisesta hoidosta ja huollosta. Huoltopalveluja voi kysyä myös laitetoimittajilta, koulutetuilta LVI-liikkeiltä sekä kiinteistöalan valvonta- ja huoltoyrityksiltä.

Esitteestä
selviää,
tarvitseeko
sinun uudistaa
jätevesi-
järjestelmäsi.

Haja-asutuksen
jätevesiasiat
kuntoon

Haja-asutuksen jätevesiasiat kuntoon -esite

HAJA-ASUTUSALUEELLA

sijaitsevan kiinteistösi jätevesien asianmukainen käsittely kannattaa. Sen ansiosta kaivo-vesesi pysyy puhtaana, lähijärvesi kuormitus vähenee ja sen virkistyskäyttömahdollisuudet paranevat.

Jätevesijärjestelmän uusiminen ei koske minua, jos

- kiinteistön rakennuslupa on myönnetty vuonna 2004 tai sen jälkeen.
- kiinteistö liitetään viemäriverkostoon.
- kiinteistöllä on jo säännökset täyttävä jätevesijärjestelmä.
- olen syntynyt ennen 9.3.1943.
- kiinteistöllä on vain kantovesi ja kuivakäymälä (huussi).

Huom.!

Vaikka uusiminen ei koske nyt, niin selvitys jätevesijärjestelmästä täytyy olla.

Jätevesijärjestelmän uusiminen koskee minua, mutta milloin

kiinteistöni talousjätevesijärjestelmä täytyy kunnostaa?

YLI 100 M VESISTÖSTÄ

Rakennus sijaitsee yli 100 m vesistöstä tai merestä eikä sijaitse vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella.

Jätevesijärjestelmä kuntoon seuraavan suuren **remontin yhteydessä:**

- Vesikäymälän rakentamista tai vesi- ja viemärilaitteistoja koskeva luvanvarainen korjaus- ja muutostyö, jossa järjestelmä uusitaan tai kokonaisuudessaan korjataan.
- Rakennuksen rakentamiseen verrattavissa oleva rakennuslupaa edellyttävä korjaus- ja muutostyö.

Ei poikkeusmahdollisuutta.

ALLE 100 M VESISTÖSTÄ

Rakennus sijaitsee enintään 100 m vesistöstä tai merestä tai vedenhankinnan pohjavesialueella.

Jätevesijärjestelmä kuntoon **31.10.2019 mennessä.**

Poikkeusmahdollisuus, jos

- jätevesien määrä on huomattavan pieni tai
- kustannukset ovat kohtuuttomia kiinteistön omistajalle.

Oikeanlainen käsittely vähentää kuormitusta

Jäjelle jäävä kuormitus, kun jätevesijärjestelmä laitetaan kuntoon.

ENNEN sakokaivo

NYT vaatimukset täyttävä jätevesien käsittely

78 % > 20 %

Vedestä happea kuluttavat eloperäiset aineet

90 % > 30 %

Rehevöitymistä aiheuttava fosfori

50 % > 2 %

Hygieenistä likaantumista aiheuttavat bakteerit

Luvut ovat keskimääräisiä suuruusluokkia ja voivat yksittäistapauksissa poiketa huomattavastikin.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Muu materiaali

www.ymparisto.fi/hajajatevesi

www.ymparisto.fi/satametria

Neuvontajärjestöjen esitteet

Vesihuoltotulkki (MaKeVe-hanke, neuvonnan tuki)

Muiden yhdistysten esitemateriaali

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kysymyksistä yleistä

Sekä viranomaiset että kansalaiset kysyvät.

Kysymykset voidaan jakaa ryhmiin esimerkiksi seuraavasti:

- 1) Neutraalit infokysymykset hajajätevesiä koskevasta muutoksesta (YSL, asetus)
- 2) Kysymykset muista kuin suoraan hajajätevesiasioista (mm. vesihuoltolaista)
- 3) Kysymykset asian vierestä tai ihan muusta asiasta (esim. jos on riitaa viranomaisten kanssa)

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kysymyksistä yleistä

Sekä viranomaiset että kansalaiset kysyvät.

Kysymykset voidaan jakaa myös seuraavasti:

- 1) Kysymykset, joihin on yksiselitteisiä vastauksia
- 2) Kysymykset, joiden vastauksena on tulkintoja ja linjauksia
- 3) Kysymykset, joihin ei voi vastata ja joiden suhteen menettely vielä hakee muotoutumistaan

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Haasteita

Rantaviiva / keskivedenkorkeus

Vesistö

Etäisyys

Sijainti pohjavesialueella

Remontti

Yleinen puhdistamisvelvollisuus

Ympäristön pilaantumisen vaara

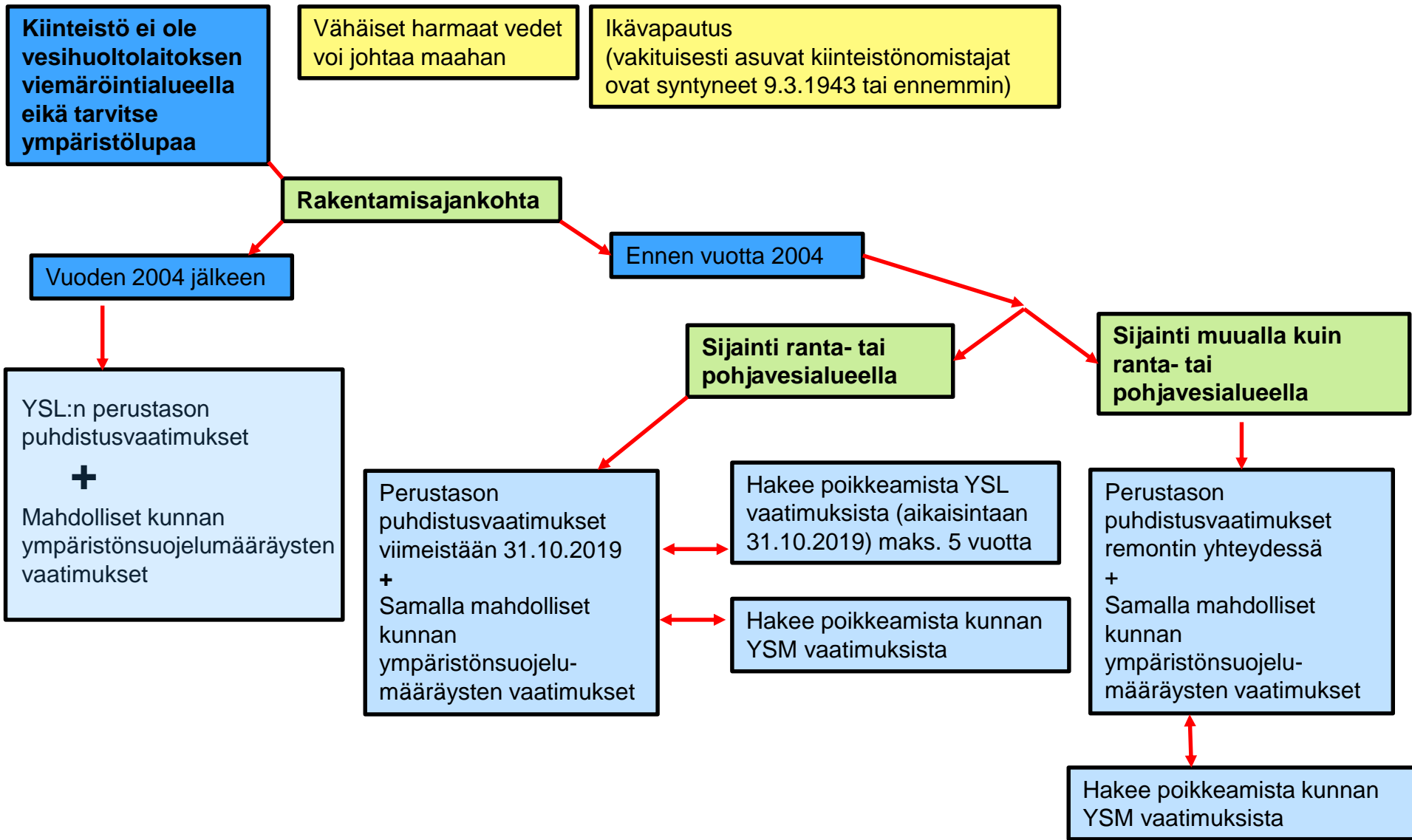
Käyttökuntoinen

Poikkeaminen

Vesihuoltolain mukainen liittymisvelvollisuus

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

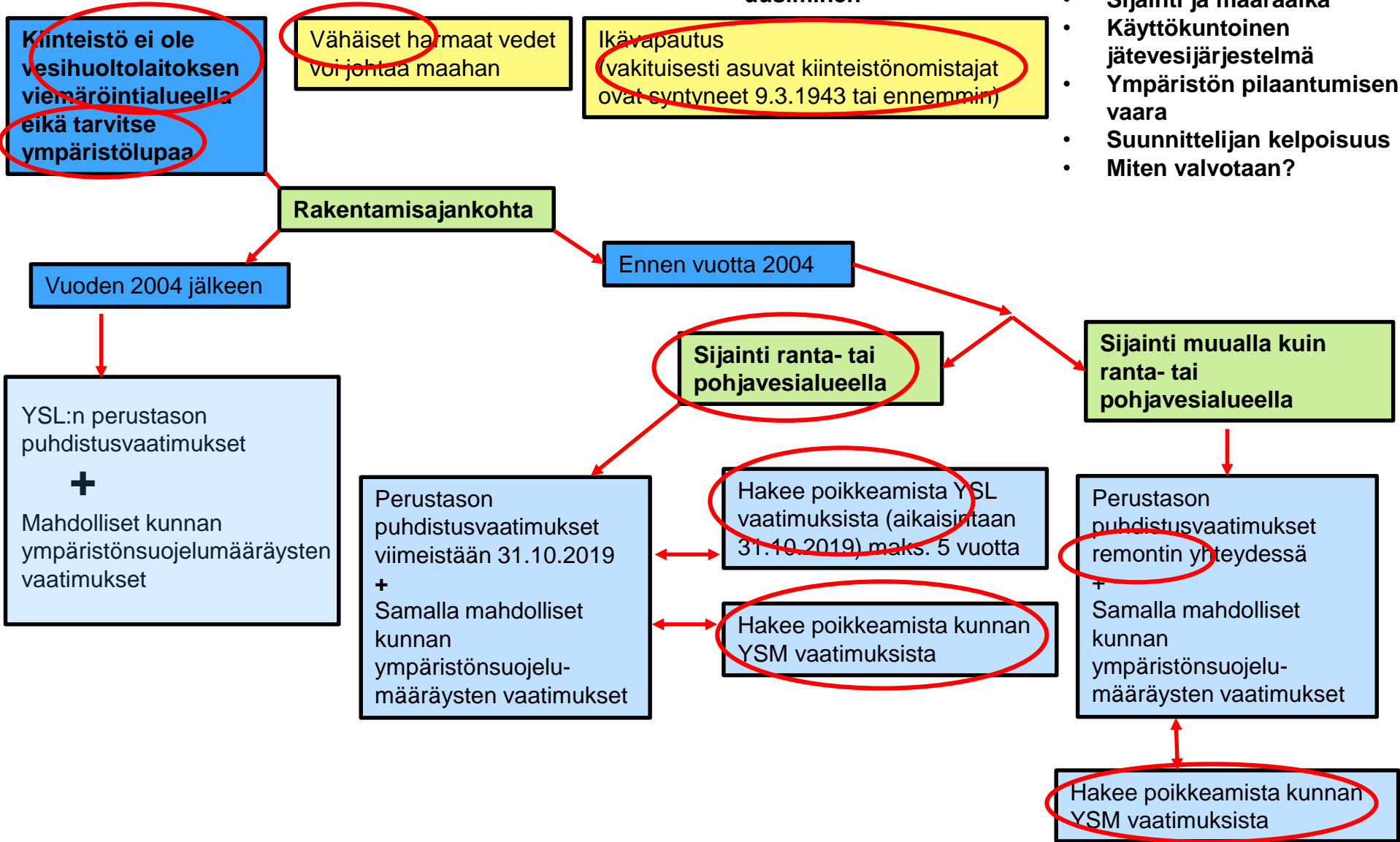

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

- Selvitys
- Rantaviiva
- Rakennus
- Vesistö
- Ikävapautus
- Remontti, vesikalusteiden uusiminen

- Poikkeamisen hakeminen, vähäinen kuormitus
- Kunnan ympäristönsuojelumääräykset, rakennusjärjestys, kaavamääräykset
- Sijainti ja määräaika
- Käyttökuntoinen jätevesijärjestelmä
- Ympäristön pilaantumisen vaara
- Suunnittelijan kelpoisuus
- Miten valvotaan?

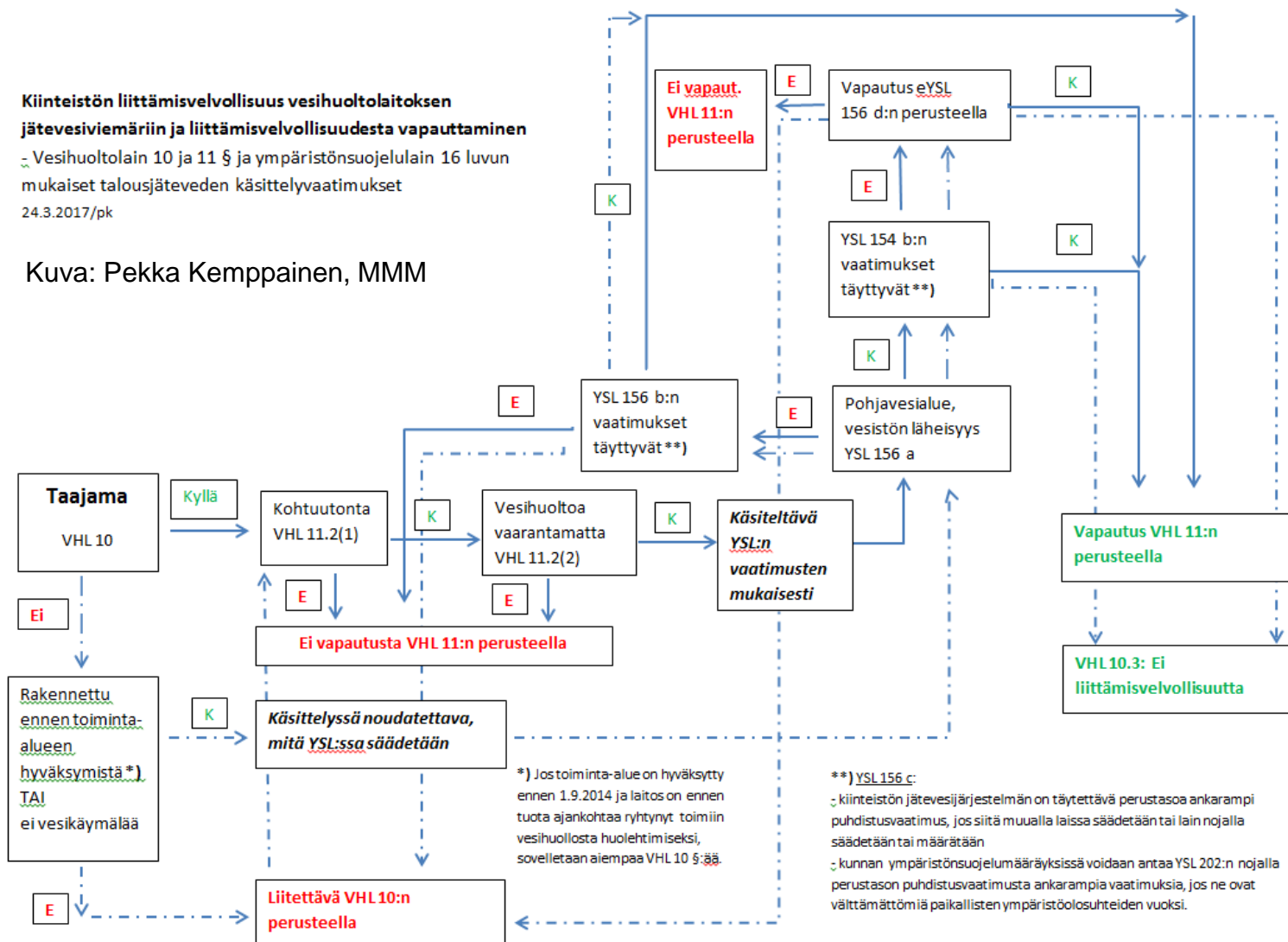

"Kiinteistön liittäminen vesihuolto- laitoksen viemäriin"

Kiinteistön liittämismuutoksen vesihuolto- laitoksen jätevesiviemäriin ja liittämismuutokseen vapauttamisen

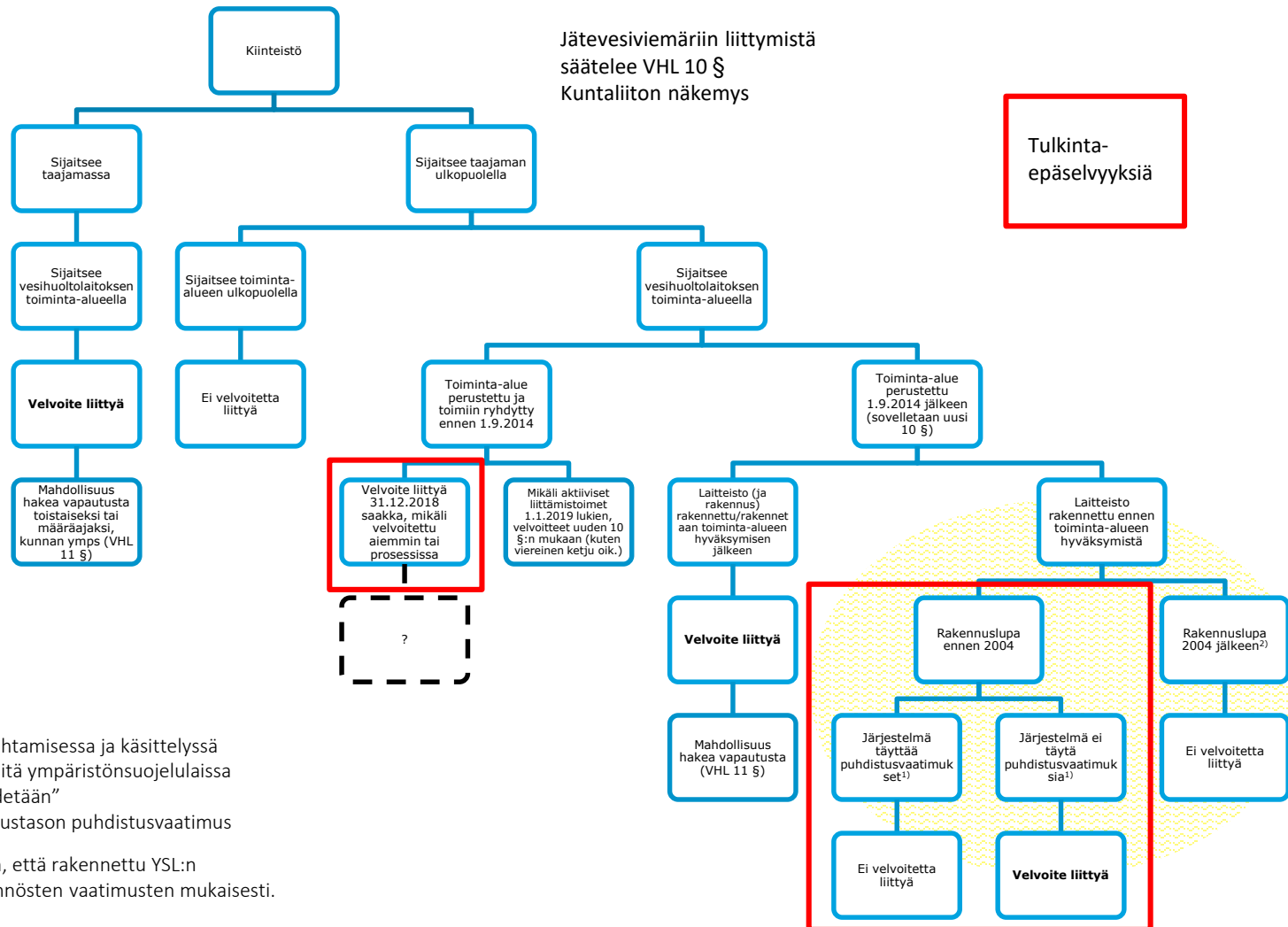
Vesihuoltolain 10 ja 11 § ja ympäristönsuojelulain 16 luvun
mukaiset talousjäteveden käsittelyvaatimukset
24.3.2017/pk

Kuva: Pekka Kemppainen, MMM

”Kiinteistön liittäminen vesihuolto- laitoksen viemäriin”

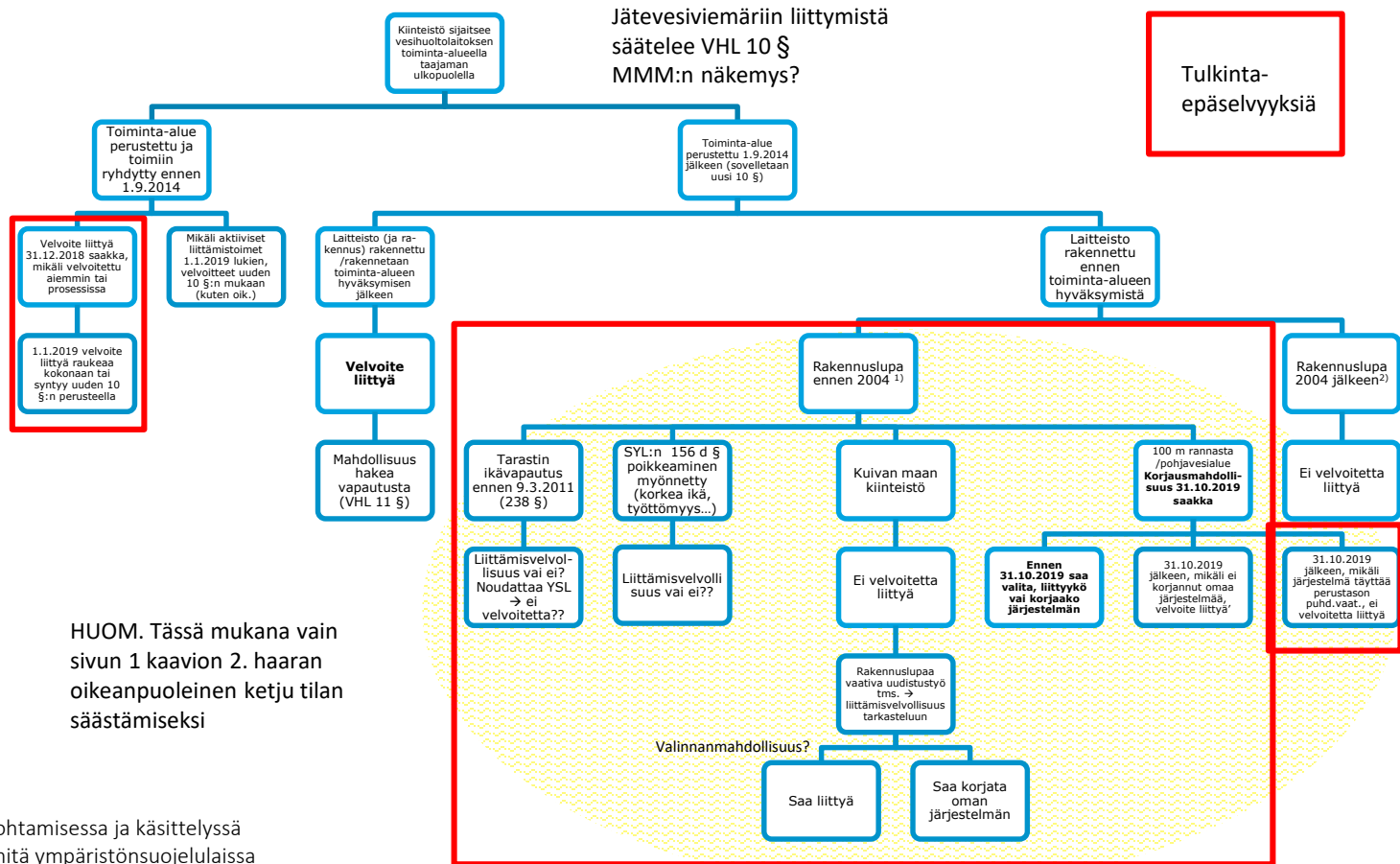

1) ”Jätevesien johtamisessa ja käsittelyssä noudatetaan, mitä ympäristönsuojelulaissa (527/2014) säädetään”
= Vähintään perustason puhdistusvaatimus

2) Oletuksena on, että rakennettu YSL:n hajajätevesisäätöjen vaatimusten mukaisesti.

”Kiinteistön liittäminen vesihuolto- laitoksen viemäriin”

1) ”Jätevesien johtamisessa ja käsittelyssä noudatetaan, mitä ympäristönsuojelulaissa (527/2014) säädetään”
= ei perustason puhdistusvaatimusta

2) Oletuksena on, että rakennettu YSL:n hajajätevesisäätöjen vaatimusten mukaisesti.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

”Toiminta kiinteistöllä ei tarvitse ympäristölupaa”

- Jätevedenpuhdistamo alle 100 avl
- Muu ympäristöluvanvarainen toiminta, josta syntyy jätevesiä
- Suuret pienet puhdistamot avl 30 – 100

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

”Vähäiset harmaat vedet”

- Kantovesi
- Kuivakäymälä

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

”Vakituisesti asuvat kiinteistönomistajat ovat syntyneet 9.3.1943 tai ennemmin”

Jos kiinteistön talousjätevesistä **ei aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa**, 154 b §:ssä säädettyjä käsittelyvaatimuksia ei sovelleta 156 a tai 156 b §:ssä tarkoitetulla alueella sijaitsevan sellaisen kiinteistön 9 päivänä maaliskuuta 2011 olemassa olleeseen **käyttökuntoiseen jätevesijärjestelmään**, jonka **kiinteistöllä vakituisesti asuva haltija tai haltijat** ovat viimeistään mainittuna päivänä täyttäneet 68 vuotta.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

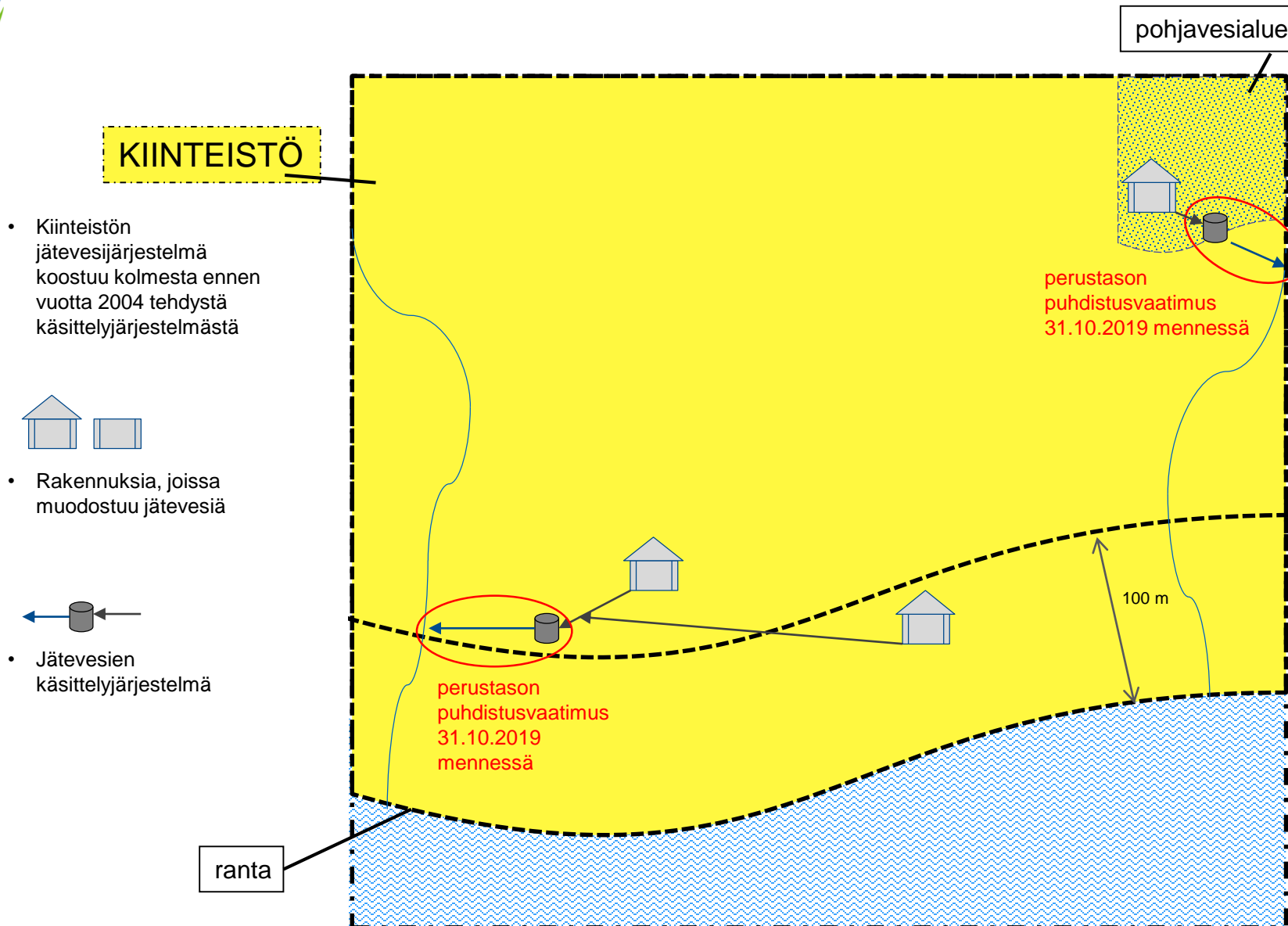
”Sijainti ranta- tai pohjavesialueella”

Enintään 100 metrin etäisyydellä **vesistöstä** tai merestä olevalla alueella tai vedenhankintakäytössä olevalla tai siihen soveltuvalla pohjavesialueella.

Etäisyys on määritettävä **keskivedenkorkeuden** mukaisesta rantaviivasta sitä lähinnä sijaitsevan sellaisen rakennuksen, jossa muodostuu talousjätevesiä, seinään.

”Sijainti ranta- tai pohjavesialueella”

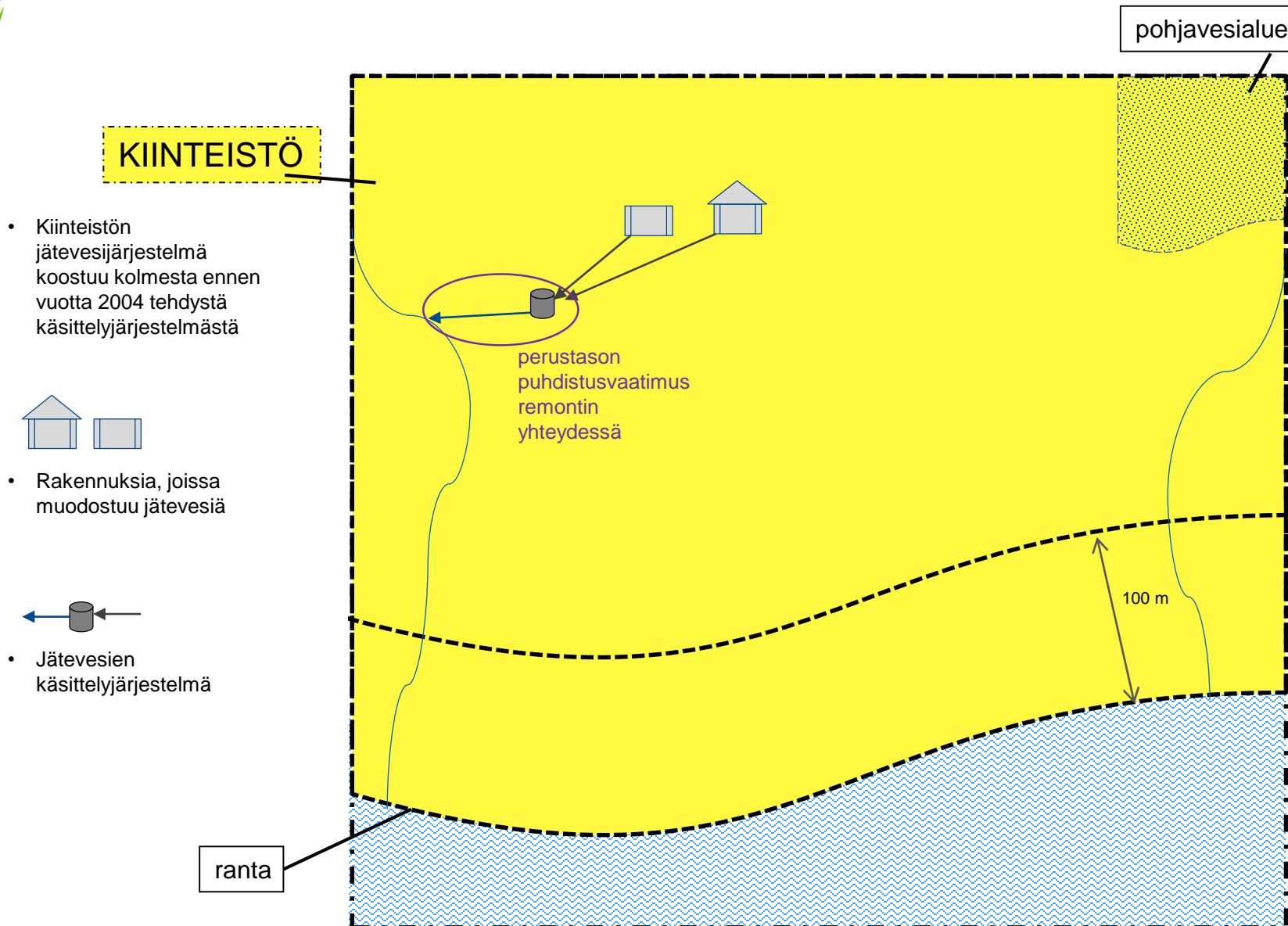
Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

”Remontti”

- 1) rakennetaan vesikäymälä tai tehdään vesi- ja viemärlaitteistoja koskeva luvanvarainen korjaus- ja muutostyö, jossa järjestelmä uusitaan tai kokonaisuudessaan korjataan; tai
- 2) tehdään rakennuksen rakentamiseen verrattavissa oleva rakennuslupaa edellyttävä korjaus- ja muutostyö.

”Sijainti muilla alueilla”

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

”Remontti”

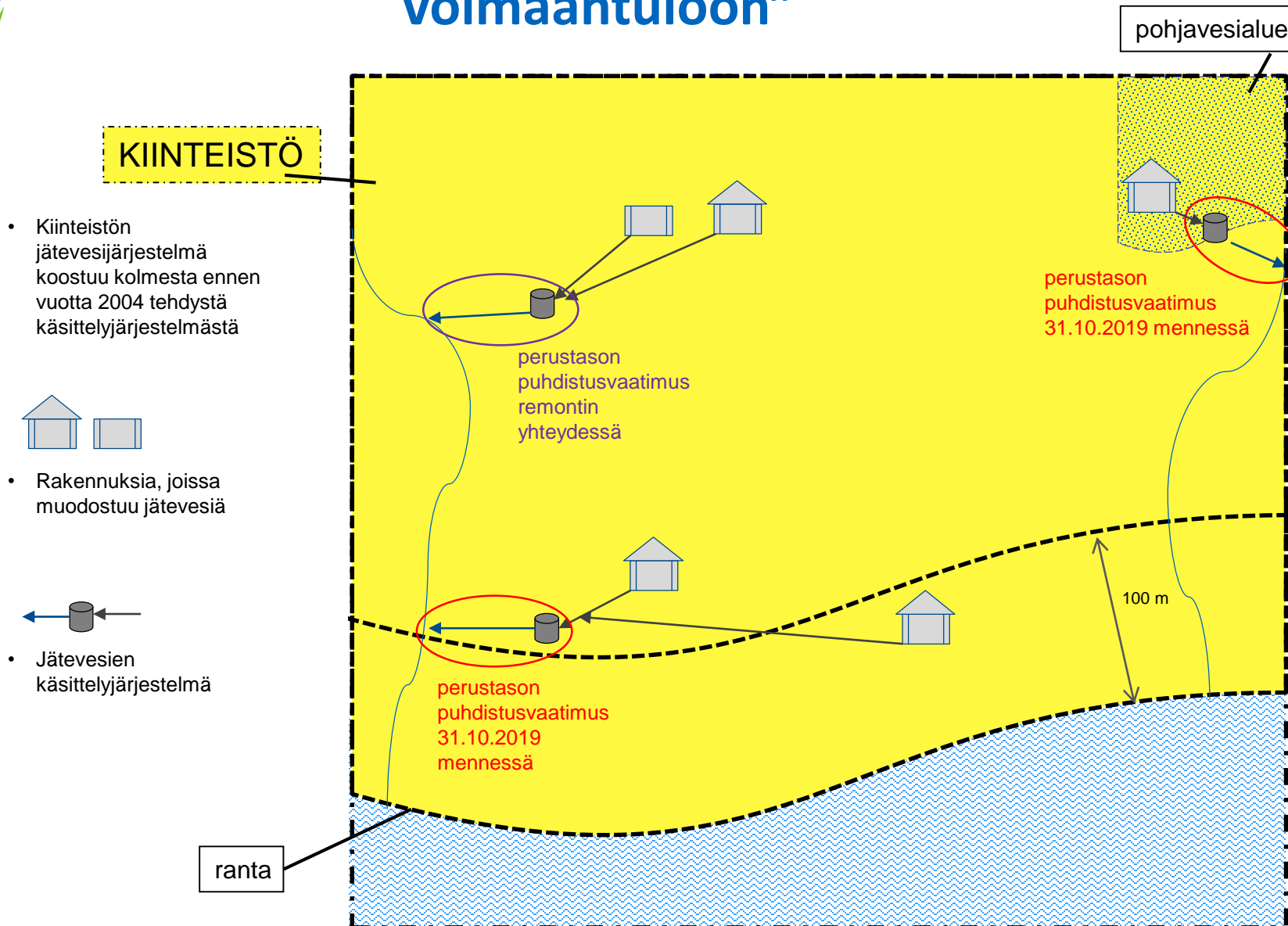
- 1) rakennetaan vesikäymälä tai tehdään vesi- ja viemäri-laitteistoja koskeva luvanvarainen korjaus- ja muutostyö, jossa järjestelmä uusitaan tai kokonaisuudessaan korjataan; tai
  - 2) tehdään rakennuksen rakentamiseen verrattavissa oleva rakennuslupaa edellyttävä korjaus- ja muutostyö.
- **Rakennushanke rinnastuu uudisrakennuksen kaltaiseen muutokseen, jota yleiskielessä usein kuvataan peruskorjauksena. (Ympäristövaliokunta YmVM 20/2016 vp)**
  - **Korjauksella olisi yleisesti ottaen tavoitteena pidentää rakennuksen käyttöikä ja asuttavuutta**

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

”Sijainnin vaikutus vaatimusten voimaantuloon”

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

”Poikkeaminen YSL vaatimuksista”

Ympäristöön aiheutuvaa kuormitusta on kiinteistön käyttö huomioon ottaen pidettävä huomattavan vähäisenä

tai

Käsittelyjärjestelmän parantamiseksi edellytetyt ovat kiinteistön haltijalle kohtuuttomat

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

”Poikkeaminen YSL vaatimuksista”

Vähäinen kuormitus

Ympäristövaliokunta YmVM 20/2016 vp

Poikkeamisperusteiden arviointi:

- Asukkaiden määrä
  - 1-2 henkilöä

- Kiinteistön käyttöaste
  - Asutaan vain osan aikaa vuodesta ja silloinkin vähäisessä määrin
  - Jos loma-asunnolla on kesäisin enemmän väkeä, kuten perheitä lapsineen ja lapsenlapsineen, ei kysymys ole vähäisestä käytöstä

- Syntyvän jäteveden laatu ja määrä
  - Vesikäymälä / kuivakäymälä

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

”Poikkeaminen YSL vaatimuksista”

Vähäinen kuormitus

Erilaisia yhdistelmiä

ASUKKAIDEN MÄÄRÄ	KÄYTTÖTAPA	JÄTEVESIJÄRJESTELMÄ	KUORMITUS YMPÄRISTÖÖN
enemmän kuin 2	vakituinen	vesikäymälä	
enemmän kuin 2	vapaa-ajan	vesikäymälä	
enemmän kuin 2	vakituinen	kuivakäymälä	
2 tai vähemmän	vakituinen	vesikäymälä	
2 tai vähemmän	vapaa-ajan	vesikäymälä	
2 tai vähemmän	vakituinen	kuivakäymälä	
enemmän kuin 2	vapaa-ajan	kuivakäymälä	
2 tai vähemmän	vapaa-ajan	kuivakäymälä	

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

”Poikkeaminen YSL vaatimuksista”

Vähäinen kuormitus

Ympäristövaliokunta YmVM 20/2016 vp

- Pääsääntöisesti poikkeusta ei tule myöntää, jos kiinteistöllä asuu enemmän kuin kaksi ihmistä, siellä on vesikäymälä ja asuminen on vakituista luonteeltaan.
- Pääsääntöisesti poikkeusta ei tule myöntää, jos kiinteistöllä asuu kaksi ihmistä, siellä on vesikäymälä ja asuminen on vakituista.
- Pääsääntöisesti poikkeusta ei tule myöntää, jos kiinteistöllä asuu enemmän kuin kaksi ihmistä, siellä on vesikäymälä ja kysymys on vapaa-ajan asumisesta, ellei asunnon käyttöaika ole hyvin vähäinen.
- Pääsääntöisesti poikkeusta ei tule myöntää, jos kiinteistöllä asuu useita ihmisiä, siellä on kuivakäymälä, mutta painevesi ja asuminen on vakituista. Tällöin oletusarvo on, että syntyy runsaasti harmaita vesiä (suihku, tiskikone, pesukone).
- Poikkeuksen voi yleensä myöntää, jos kiinteistöllä asuu kaksi ihmistä, on painevesi, mutta kuivakäymälä ja kysymys on vapaa-ajan asunnosta

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

”Poikkeaminen kunnan ympäristönsuojelumääräysten vaatimuksista”

YSL 527/2014

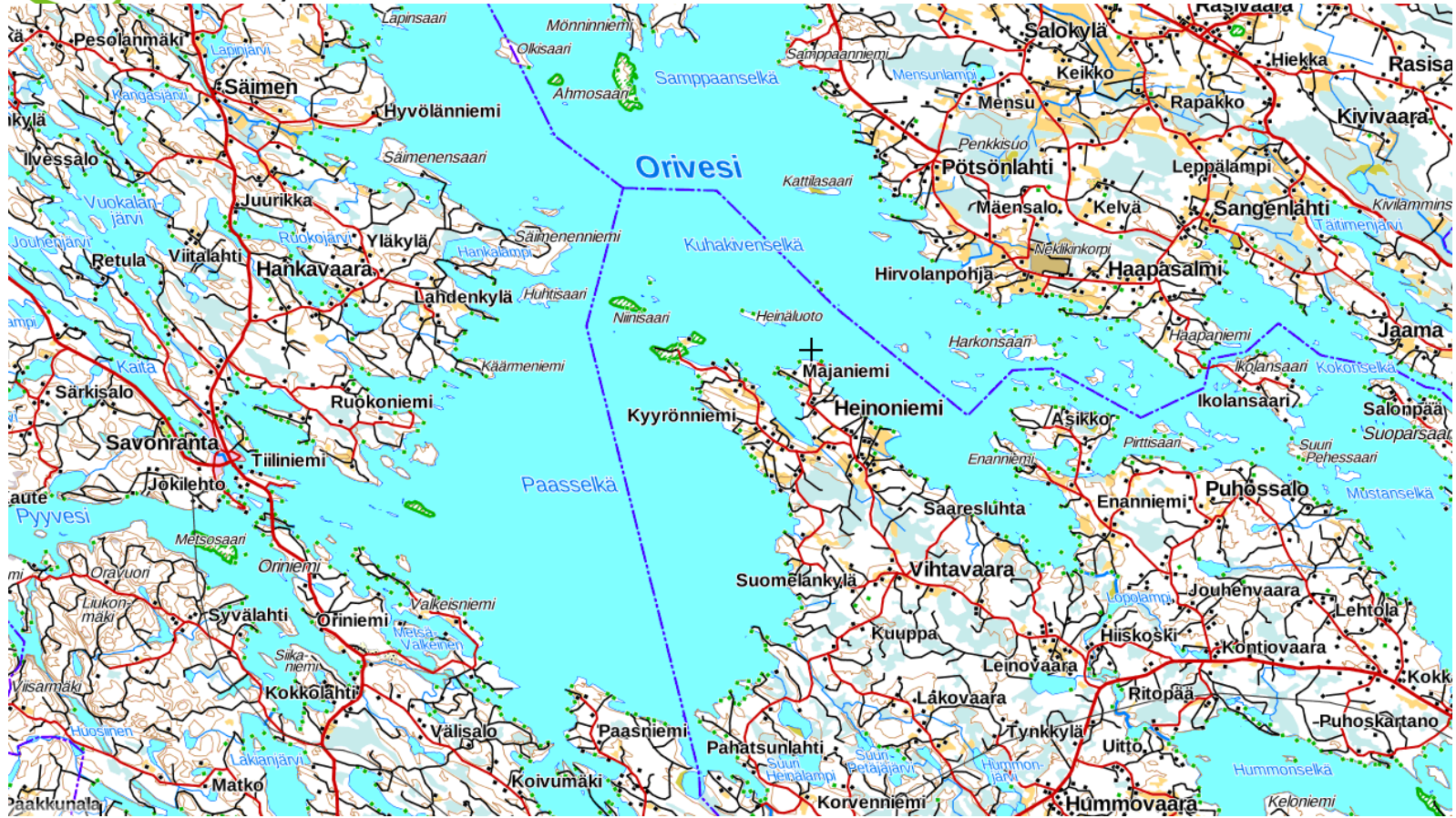
202 §

Kunnan ympäristönsuojelumääräykset

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen ympäristönsuojelumääräyksestä siinä mainituin perustein.

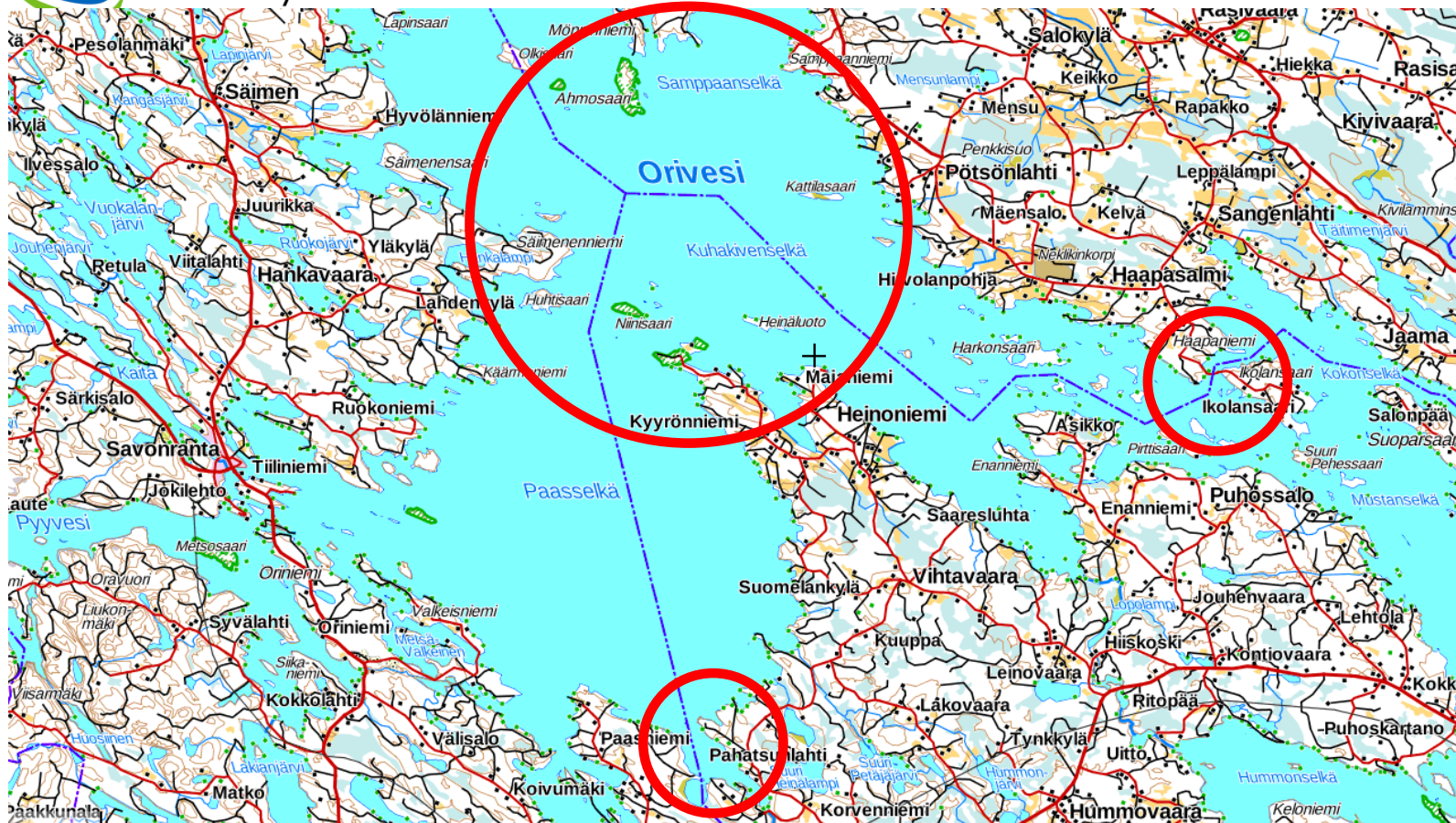

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

KUNNAN YMPÄRISTÖNSUOJELUMÄÄRÄYKSET

Savonlinna

5.3

Vesikäymälän käyttö on kielletty:

- rantavyöhykkeellä, mikäli vesikäymäläjätevesiä ei ole johdettu yleisellä viemärillä jätevedenpuhdistamolle taikka umpisäiliöön alueella, jossa säiliön asianmukainen tyhjennys jätteenkuljetusyrityksen imutankkiautolla tai sitä vastaavalla kalustolla on mahdollista

- alueilla, missä sitä koskeva kielto sisältyy alueen kaavamääräyksiin.

Rääkkylä

7 § Jätevesien käsittely *ranta-alueilla ja taajaan rakennetuilla alueilla*

Jätevedet tulee käsitellä valtioneuvoston asetuksen (542/2003) 4 §:n 1 momentin mukaisen jätevesiasetuksen tiukemman vaatimustason täyttävällä menetelmällä esim. maasuodattamossa, pienpuhdistamossa. Mikäli 8 §:n etäisyydet täyttyvät ja maaperä on imeytykseen soveltuvaa, voidaan jätevedet käsitellä maahanimeyttämössä jätevesiasetuksen lievemmän vaatimustason mukaisesti.

8 § Jätevesien käsittelylaitteistojen sijoittaminen ja huolto

Imeytyskenttä on sijoitettava vähintään 80 metrin etäisyydelle rantaviivasta ja maasuodattamo tai pienpuhdistamon purkupaikka vähintään 30 metrin etäisyydelle rantaviivasta.

Kitee 5 §

B) Ranta-alueilla ja erityisen kuormittavilla kohteilla noudatetaan asetuksen "Talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla" 4 §:n mukaisia käsittelyvaatimuksia.

Jos vakinaisen asunnon kaikki jätevedet käsitellään samassa järjestelmässä, niin esikäsittelynä tulee olla vähintään kolmeosastoinen saostuskaivo ja jälkikäsittelynä jätevesiasetuksen 4 §:n vaatimukset täyttävä menetelmä. Mikäli wc-vedet johdetaan umpisäiliöön tai käytetään kuivakäymälää, voidaan muut pesuvedet esikäsitellä vähintään kaksiosastoisessa saostuskaivossa ja jälkikäsitellä 4 §:n käsittelyvaatimukset täyttävällä menetelmällä.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kysymyksiä

Saako mökkirannassa pestä mattoja?

Saako kylpytynnyrin eli paljon vedet valuttaa mereen tai järveen?

Saako 1.12.2019 jälkeen laskea kotitalouden jätevettä suoraan jokeen?

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kiitos!
